Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: HEnderson 4-0807, 4-0237
Тел. УНС.: HEnderson 4-1016

РІК LXI. Ч. 213. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 13-го ЖОВТНЯ 1953. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, OCTOBER 13, 1953. No. 213. VOL. LXI.

РІВЕНЬ ГОСПОДАРСТВА ЗДА НЕЗНАЧНО ЗНИЖУЄТЬСЯ

ТАК ТВЕРДЯТЬ ПРЕЗИДЕНТОВІ ДОРАДНИКИ; АЛЕ ПРИБУТОК АМЕРИКАНСЬКОЇ РОДИНИ ПОСТІЙНО ЗРОСТАЄ

Вашингтон. — Американські економічні дорадники президента Айзенгавера, Артур Ф. Бернс і Ніл Г. Джекобс, заявили, що рівень господарства ЗДА супроти рекордового стану з весни цього року дещо обнизився. Але одночасно ці дорадники стверджують, що загальна господарська активність стоїть дуже високо також і при кінці вересня цього року, коли її порівнювати з тим самим місяцем минулого року. Обнизився тільки дещо прибуток фармерів. Ще краще виглядає господарство ЗДА, коли на нього дивитися під кутом зору прибутків американської родини. Департамент торгівлі подає до відома, що прибуток пересічної американської родини в роках від 1944 до 1950 збільшився на 850 долярів річно, це значить тижнево на 16.35 доляра. Ця тенденція збільшення прибутку американської родини і далі утримується. Господарські дорадники президента твердять, що ціни на споживчі товари обнизилися були на півтора пункта в березні ц. р. із порівняння з цінами в грудні минулого року, але в наступних чвертях року вони знову дійшли до свого вершка в серпні ц. р. Тільки ціни сільсько-господарських продуктів дещо обнизилися. Незатрудненість дійшла до нижчого числа в серпні ц. р., збільшилося число годин праці, а промисл платить високі ціни, які осягнули рекорд в серпні ц. р. Тільки будівництво було дещо обнизилося в серпні, але воно знову піднеслося в місяці вересні. Національна продукція становила в останній чверті минулого року 361,000,000,000 долярів, але в другій чверті ц. р. вона дійшла до свого вершка — до 372,500,000,000 долярів, а в третій чверті ц. р. від липня до вересня дещо обнизилася і становила 371,000,000,000 долярів. Але ця продукція в третій чверті цього року була на 25,500,000,000 вища в порівнянні з національною продукцією в тій самій чверті минулого року.

Доллес підкреслює ролю духового первня у сучасній боротьбі

Вотерфронт, Н. И. — У неділю, в цій місцевості, промовляв державний секретар Джан Ф. Доллес. Його виступ відбувся з нагоди урочистости 150-річчя першої пресвітеріянської церкви, що в ній колись працював батько державного секретаря, і в якій він сам був охрищений. Вислухавши привітальних звернень від духівників різних віровизнань, у своїй відповіді він зупинився над значенням боротьби проти світової загрози в духовій площині. Проте промовець застерігся, що підкреслення духового первня не перекреслює потреби зусиль у військовій підготовці країни. Це тим більше необхідно, що „проти нас стоять ті, що визнають лише наявну силу" й що намагаються діяти всюди, де вони добачають матеріяльну слабість. Одночасно „найбільша слабість наших противників в тому, що вони — визнавці матеріялізму". Насильно підкоривши третю частину населення землі, вони неспроможні змусити віруючі народи сприйняти їхній матеріялізм, бо народи ці віруючі й патріотичні. Державний секретар запевнив, що президент, уряд і Конґрес признають першенство духових сил. Цього не поділяють, за ствердженням промовця, багато осіб в цій країні, які думають, що діє лише матеріяльна сила, особливо в обличчі сучасної небезпеки, хоч дійсна сила полягає в дусі, як це стверджує Писання, — заявив Доллес.

Ґрунтер закликає країну бути насторожі

Вашинґтон. — Минулої неділі у знаній телевізійній програмі „Зустріч з пресою", виступив головний командувач союзних військ в Західній Европі, ген. Алфред Ґрунтер. Свій виступ, ген. Ґрунтер пов'язав з різними припущеннями, що існують у зв'язку з фактом, що й Росія володіє водневою бомбою. Натякаючи на голоси, що в обличчі такої зброї, як воднева бомба, теперішні заходи оборони Европи можуть виявитися непотрібними, ген. Ґрунтер заявив, що воднева бомба в Росії не становить якоїбудь підстави для зміни плянів щодо оборони Західньої Европи. Коли укладались пляни оборони Европи, то приймалося під увагу, що Росія буде мати запас атомових бомб. Вістки про вибух водневої бомби, лише виправили припущення щодо часу, а не змінили підстав самого пляну. Отож наявність водневої бомби в СССР лише дає додаткову загрозу для світу, не змінюючи того факту, що така загроза існувала постійно. У зв'язку з цим необхідно мати об'єднану европейську армію, поскільки лише сила може стримати зудар з Росією, — ствердив ген. Ґрунтер.

В АМЕРИЦІ

● **Знавці, визначені** Радою Крайових Людських Сил, заявили, що на деякі фахи ще довго буде велике запотребування. Зокрема, це стосується до медичних, педагогічних і інженерських професій. Недостача вишколених працівників у цих ділянках відчуватиметься ще десять наступних років.

● **Секретаріят** Об'єднаних Націй стверджує недостачу вишколених перекладачів для цієї світової організації. Вже тепер, як перекладачі, працюють тут 46 чоловіків і жінок, але цього замало. Люди, що мають відповідні кваліфікації — це переважно бувші европейці, але вони уникають цієї праці. Кандидати повинні вміти швидко перекладати щонайменше з двох мов з-поміж французької, англійської, еспанської, російської і китайської. Для кандидатів на перекладачів, секретаріят організовує шестимісячні курси.

● **Пані президентова** Айзенгаверова прилетіла літаком до Ню Йорку, щоб зареєструватися до міських виборів, що відбудуться 3 листопада ц. р. Президент та його дружина ще й досі уважаються мешканцями Ню Йорку, де вони жили перед останніми виборами.

● **Кардинал Спелман** відлетів гелікоптером на летовище в Ню Йорку, звідки літаком продовжуватиме подорож до Рому.

● **Сільсько-господарська** Комісія Палати Репрезентантів звернулася до секретаря рільництва з просьбою негайно допомогти фармерам в їхніх труднощах з утриманням рогатої худоби.

● **В Ню Йорку закрито** на неозначений час Мистецький Музей Метрополітен та його відділ „Монастир" у Форт Прайон Парку в наслідок страйку 170 сторожів, які почали страйкувати 11 жовтня.

● **Сенатська** Підком. Збройних сил зарядила вивчати справу континентальної проби атомової і водневої бомб.

● **Віцепрезидент Спілки** Текстильних Робітників, Вільям Поллок докоряв президентові Айзенгаверові за те, що він не висловився ясно про плянований прибутковий податок від продуцентів.

● **Бувший генеральний** секретар ОН Тригве Лі виступить у Клівленді з промовою, в якій підкреслював дальшу потребу допомоги недорозвиненим господарсько країнам, бо ця допомога — це найкращий спосіб боротьби з большевизмом.

ПОВНИЙ ЗБІР УКК ПЕРЕСТЕРІГАЄ АМЕРИКУ Й ВІЛЬНИЙ СВІТ ПЕРЕД ПЕРЕГОВОРАМИ З МОСКВОЮ

Річні наради Крайової Ради УКК ствердили велику пророблену працю та з'ясували завдання на майбутнє; безкомпромісову боротьбу проти большевизму називають американські достойники великою заслугою українців перед світом; річні наради під знаком внутрішньополітичних суперечностей.

Ню Йорк. — Низкою резолюцій, зокрема пересторогою Америки і вільного світу перед зактуалізованим знову бажанням переговорювати з червоною Москвою, яка ніколи жадних договорів не додержує, як теж домагання до Об'єднаних Націй потягнути до міжнародно-судової відповідальности володарів з. Кремлю за продовжуване народовбивство поневолених ними народів; засудом давніших і теперішніх переслідувань релігії на опанованих большевиками обширах, головно знищення Української Православної і Української Католицької Церков в Україні і ліквідацію та ув'язнення українських владик, включно із засланням митрополита Сліпого; повною підтримкою резолюції Лоренса Смита в Палаті Репрезентантів відносно встановлення безпосередніх дипломатичних взаємин з підсовєтськими республіками Україною й Білоруссю та низкою інших резолюцій закінчилися дводенні наради Крайової Ради Українського Конгресового Комітету, що відбулися в суботу й неділю, 10-го й 11-го жовтня, в готелі Говернор Клінтон в Ню Йорку.

УЧАСНИКИ, ПРОГРАМА НАРАД

В річних нарадах Крайової Ради УКК, перших після минулорічного Конгресу, — взяли участь майже всі 90 членів Екзекутиви, Політичної та Ширшої Ради, Контрольної Комісії й Апеляційної Ради, крім представників деяких відділів УКК та інших місцевих організацій, як теж гостей. Разом на нарадах було присявних понад 150 осіб, а в бенкеті, що відбувся на закінчення першого дня нарад, в суботу, на якому виступали американські гості, взяло участь коло 200 осіб. Перший день нарад, крім формальностей та пресової конференції, виповнили звіти членів Екзекутиви, зокрема голови проф. Лева Добрянського та його заступника Дмитра Галичина, й програмова доповідь проф. Романа Смаль-Стоцького, як теж бенкет і промови на ньому. В другому дні нарад відбулася дискусія над звітами й доповіддю, з рівночасними пропозиціями й рекомендаціями відносно дальшої праці. — Збори закінчено ухвалою відповідних резолюцій.

ПЕРЕБІГ НАРАД

Вже в звітах поодиноких членів Екзекутиви стверджено, що в звітовому часі були деякі, часом навіть серйозні розходження думок всередині УКК, але виключно в українських внутрішньополітичних справах. Ці суперечності позначували теж і дебати під час річних зборів Крайової Ради, головно в їх другому дні, під час дискусії, в якій забирало голос 56 осіб. Суперечності проявлялись головно в таких справах, як відношення УКК до українських політичних угруповань в Европі, зокрема до УНРади й Закордонного Представництва УГВР, в справі української акції відносно піддержуваного американськими колами творення спільного антибольшевицького фронту екзильних груп з Совєтського Союзу на европейському й американському теренах, в справі розподілу фондів та дотацій УКК на різні цілі і т. п. Тому, що в жадній з цих справ не було голосування, важко ствердити кількість прихильників поодиноких концепцій, а з голосів в дискусії можна робити висновок, що прихильники жадної з суперечних думок не мали рішальної більшости. Розбіжності думок проявились головно щодо розподілу фондів і дотацій. Було три основні концепції: 1) продовжувати дотеперішнє становище, яке відповідає духові ухвал останнього Конгресу, та розділювати й призначувати фонди не тільки на поодинокі українські потреби в цій країні, але теж українським політичним представництвам та іншим інституціям в Европі; 2) припинити всякі дотації закордоном і всі фонди зуживати на збільшені потреби української політичної й інших акцій на американському терені; 3) припинити дотації для українських цілей закордоном тимчасово та поставити за передумову продовжування тих дотацій об'єднання груп в Европі в одній репрезентації. Кожна з цих концепцій, головно дві перші, мали поважну кількість прихильників.

Б. КРАВЦІВ СТАВИТЬ НА ПЕРШОМУ МІСЦІ ДЕРЖАВНИЙ ЦЕНТР І УНРАДУ

В звітах і в дискусії сенсацією була заява ред. Богдана Кравцева, третього заступника голови УКК. Вже в своєму звіті и опісля під час дискусії він уперше виразно поставив на перше місце Український Державний Центр та УНРаду. В своєму звіті ред. Кравців заявив, що хоч він сам має застереження й до УНРади й до ЗП УГВР і насамперед голосував би, щоб жадному з тих придставництв не давати субсидій, проте, коли такі субсидії вирішено більшістю голосів, тоді він був за тим, щоб на перше місце поставити Українську Національну Раду й признати їй додаткову допомогу, хоч він не погоджується з поодинокими практичними потягненнями УНРади, зокрема з її колишніми виступами проти УКК та теперішньою акцією у зв'язку з КЦАБ'ом. Опісля в дискусії ред. Кравців з'ясував причини такого свого становища. УНРаду він вважає початком новітніх українських визвольних змагань. Для нього УН-

(Закінчення на стор. 3)

„ОБ'ЄДНАНІ В ПЕРЕКОНАННІ, ЩИРОСЕРДЕЧНОСТІ Й ПРАГНЕННІ"

ЗВІТ ГОЛОВИ УКК ПРОФ. Л. ДОБРЯНСЬКОГО

"United in Conviction, Candor and Aspiration" — Об'єднані в переконанні, щиросердечності й прагненні — так інтерпретував в своєму звіті на річних нарадах проф. Лев Добрянський, голова УКК, значення початкових літер американської назви Українського Конґресового Комітету Америки (Ukrainian Congress Committee of America). В цьому звіті проф. Добрянський подав, місяць за місяцем, перегляд праці УККомітету від останнього Конґресу в липні 1952-го року, зокрема акцію у Вашинґтоні на тлі загальної американської політики. Самий тільки реєстр поодиноких акцій і виступів УКК в користь допомоги українським визвольним змаганням займає 14 сторінок густого машинопису звіту проф. Добрянського та охоплює практично всі ділянки американської політики, від виступу представників американського уряду, зокрема тодішнього серкетаря внутрішніх справ Оскара Чепмена на Українському Конґресі, починаючи, а на численних акціях і репрезентаціях в уряді, в Конґресі та в урядових і публічних аґенціях та пресі і „війні" з Американським Комітетом для визволення від большевизму кінчаючи. Окрему увагу віддав в своєму звіті проф. Добрянський справі резолюції Лоренса Смита відносно нав'язання дипломатичних взаємин з підсовєтською Україною. Подробиці звіту проф. Добрянського будуть своєчасно проголошені.

„В ПОХОДІ ДО МЕТИ"

ЗВІТ ЕКЗ. ЗАСТ. ГОЛОВИ УКК ДМИТРА ГАЛИЧИНА

Основний звіт з праці УК-Комітету в усіх справах здав екзекутивний заступник голови УКК п. Дмитро Галичин, називаючи той звіт „Походом до мети". До найважливіших „проблем" УКК в звітовому часі п. Галичин зарахував справу резолюції Смита й акцію в справі спільного фронту для боротьби проти большевизму. На цю тему п. Галичин говорив:

ПРОБЛЕМИ

На чоло усіх численних та різноманітніх проблем, з якими Українському Конґресовому Комітетотові доводилось зустрічатись і їх розв'язувати в звітовому часі, висунулись

(Закінчення на стор. 3.)

„З БАНДИТАМИ НЕ МОЖНА ДОГОВОРИТИСЬ..."

Б. КОНҐРЕСМЕН АРМСТРОНҐ ПІДТРИМУЄ УКРАЇНСЬКЕ СТАНОВИЩЕ ПРОТИ ПЕРЕГОВОРІВ АМЕРИКИ З МОСКВОЮ; КОНҐРЕСМЕН ФІҐЕН РЕКОМЕНДУЄ АКТИВНУ ВИЗВОЛЬНУ ПОЛІТИКУ ТА ДОПОМОГУ ПОНЕВОЛЕНИМ НАРОДАМ; ЕДВАРД О'КОННОР ПРО СПОРІДНЕНІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ ЗМАГАНЬ З АМЕРИКАНСЬКИМИ ІДЕАЛАМИ. ПРОФ. РЕШЕТАР І Д-Р ПОЛІНҐ МІЖ АМЕРИКАНСЬКИМИ ПРОМОВЦЯМИ

Бувший Конґресмен Д. К. Армстронґ, що свого часу був головою Конференції Психологічної Стратегії у Вашинґтоні й тепер виконує важливі місії та функції американської політики й є членом Редакції журналу „Ридерс Дайджест", порівняв теперішні тенденції вільного світу переговорювати з Москвою з голосною недавно справою схоплення й вбивства 6-літнього хлопця в Мізурі. Бандити схопили хлопця, вбили його й щойно тоді почали переговорювати з батьками за окуп. Батьки просили поліцію, щоб не встрявала в ту справу, дали вимаганий окуп і щойно тоді поліція відкрила, що хлопця вбито. Д. К. Армстронґові нагадує ця подія поведінку Америки, яка пого світу з Москвою, яка по-бандитському захопила вільні народи, мільйони з них винищила, а вільний світ думає, що з бандитами можна переговорювати й договорюватись, замість поліційно рятувати тих, що ще залишилися при житті.

Конґресмен М. Фіґен з Огайо дав знамениту характеристику теперішнього положення в світі, стверджуючи, що є чотири справи, яких аґресивна червона Москва найбільше боїться і якими можна її перемогти: 1. релігія, — 2. націоналізм поневолених народів; 3. вільне робітництво й 4. приватна ініціятива в господарстві. Конґресмен Фіґен теж не вірить в можливість договоритись з Москвою й тому вважао, що в інтересі Америки й вільного світу є використати ті чотири найбільш загрозливі для Москви сили, до яких він в першу чергу зараховує українські національні аспірації й для яких він домагається, якнайактивнішої американської допомоги.

По тій самій лінії йшли думки іншого американського промовця, д-ра Деніля Полінґа, голови Екзекутивної Ради Всеамериканського Комітету для поборювання большевизму та головного редактора протестантського „Кришчіен Гералд". Він, зокрема, високо оцінив безкомпромісову боротьбу українців проти большевизму та ставив її за приклад Америці й всім іншим волелюбним народам.

Едвард О'Коннор, колишній комішенер ДП і відомий приятель українців, говорив на тему доброго провідництва — взірцем якого він уважає УККомітет. Він підкреслив велику місію американських українців в освідомлюванні Америки й американської опінії відносно большевицької загрози та висловлював думку, що ця акція українців повинна мати всебічну підтримку всіх тих американців, яким лежить на серці добро Америки та майбутність вільного світу.

Професор Принстонського університету і автор книжки „Українська Революція", Іван Решетар, піддав низку цінних думок щодо напрямків української визвольної акції в цій країні. Він ствердив, що переломом в американській опінії щодо України зробили дві книжки, видані англійською мовою старанням і коштом Українського Народного Союзу: Грушевського „Історія України" та Вернадського „Богдан, Гетьман України". Ці книжки — твердив проф. Решетар — є сьогодні в кожній більшій американській бібліотеці й з них пізнали американці правду про Україну.

Тостмайстром Бенкету, на якому промовцем українською мовою був п. Галичин, був касир УККтпітету п. Йосип Лисогір.

ПРОФ. Р. СМАЛЬ-СТОЦЬКИЙ ПРОПОНУЄ УКРАЇНСЬКУ ВИЗВОЛЬНУ „АРТИЛЕРІЮ"

Програмову й єдину доповідь під час річних нарад Крайової Ради УККомітету виголосив член його Політичної Ради, професор Маркетського університету д-р Роман Смаль-Стоцький. Вже на початку своєї доповіді проф. Смаль-Стоцький заявив, що він вважає УККомітет за „генеральний штаб" української визвольної політики на американському терені й тому говоритиме одверто й довірочно, прохаючи представників преси не публікувати його думок. Накресливши загальний стан американської свідомости в українських справах та схарактеризувавши прихильні й ворожі до українського визволення сили на терені ЗДА, проф. Смаль-Стоцький запропонував низку конкретних заходів, які опісля в дискусії з'ясовано, як „найтяжчу артилерію" на фронті українських визвольних змагань. Доповідь проф. Стоцького зробила найбільше враження й на неї покликався опісля майже кожний дискутант. Характеристикою тієї доповіді може бути факт, що всі приявні домагались продовжувати її, не зважаючи на пізню пору в суботу ввечорі та на необхідність звільнити залю нарад. Пропонована проф. Смаль-Стоцьким „артилерія" — це головно політична акція з науковим і культурним підкладом.

ТІТО ПОГРОЖУЄ ІТАЛІЇ ВІЙНОЮ

Беоґрад. — Маршал Тіто загрозив, що коли до зони „А" в обширі Трієсту ввійдуть італійські війська, він вишле туди також югославське військо. Водночас Тіто заявив, що він уважатиме за акт аґресії у відношенні до Юґославії, коли італійці займуть своїм військом зону „А". Щоб задокументувати свої слова, Тіто вислав нові війська для підкріплення залоги в зоні „Б". Всі ці кроки й погрози Тіта, виконувані на тлі масових антиіталійських та антиальянтських демонстрацій в Юґославії і підбурюючих промов юґославських комуністичних лідерів, зв'язані з постановою ЗДА і Англії з 8 жовтня ц. р. про відкликання своїх військ із зони „А" та передачу її під італійську адміністрацію. Погрози Тіта не викликали великого враження у Вашинґтоні й Лондоні. Звертають увагу, що Юґославія, не може уважати актом нападу на неї, коли італійці ввійдуть туди, де нема юґославів. У Вашинґтоні не беруть теж дуже поважно заповіді про вмарш югославських військ до зони „А", бо ж американсько-англійські війська ще не відкликані звідтіль і не була подана дата, коли це станеться. Покищо кордон між зоною „Б", зайнятою військом Юґославії, і зоною „А", де перебувають альянти, закритий і тільки мешканці одної чи другої зони, які працюють у протилежній зоні, можуть переступати кордон. До порту Трієст увійшли 3 американські кружляки. Сподіваються в найближчих днях англійських воєнних кораблів. Офіційно американські й англійські чинники заперечують, начеб то це є наслідком напруженої ситуації. Вказують водночас на деякі примирливі жести Тіта, як напр. на його пропозицію зневтралізувати зону „А" під спільним італійсько-юґославським управлінням, — це вже деякий відступ від недавніх вимог Тіта віддати цілий обшир Трієсту лише Юґославії. Юґославський амбасадор в ЗДА Володимир Поповіч і головний делеґат Юґославії в Об'єднаних Націях Коша Поповіч заповілися до державного секретаря Дж. Ф. Доллеса на розмову. Назагал західньо-альянтська преса вважає, що поки буде виконана постанова альянтів про передачу зони „А" Італії, прийде до злагіднення відносин і буде вможливлена безпосередня догода між Юґославією та Італією.

Комуністи погоджуються на зустріч для підготовлення конференції в справі Кореї

Об'єднані Нації. — Прем'єр комуністичного Китаю Чу Ен-лай і слідом за ним північно-корейський прем'єр ген. Нам Лі запропонували Об'єднаним Націям зійтися в Панмунджомі для переговорів „про склад конференції (в справі Кореї), як також про її час і місце". Як відомо, вибрані Об'єднаними Націями держави запропонували були, щоб політична конференція відбулася в Сан Франціско, Гонолюлю або Женеві, а З'єдинені Держави додали потім окремою своєю нотою пропозицію, щоб в одному з тих міст з'їхатися з комуністичними репрезентантами для точнішого підготовлення конференції. Вибрані ОН держави, колишні комбатанти корейської війни, не дали ще офіційної відповіді на останню комуністичну пропозицію. З Вашинґтону вказують лише, що хоч альянти погодяться мабуть на зустріч із комуністами у Панмунджомі, проте будуть і далі противитися переговорам вже на такій підготовчій зустрічі про якесь поширення числа учасників конференції. ЗДА, мовляв, стоять дальше на становищі, що тільки сама політична конференція може вирішити, чи запросити до нарад також декого з держав, невизначених первісно Об'єднаними Націями. В усякому разі пропозицію комуністів уважається деяким поступом у справі Кореї.

Тим часом так зване переконування полонених неповоротців має розпочатись в найближчу середу, бо до того часу мають підготовити нове приміщення для зустрічей комуністів із неповоротцями. Альянтське командування в Кореї зголосило до Невтральної Комісії скаргу, що комуністи скріплюють своє летунство, спроваджуючи бойові літаки на летовища у Північній Кореї, що суперечить постановам про перемир'я. Альянти домагаються, щоб Невтральна Комісія перевела в цій справі слідство.

„Правда" висміває проєкт про пакт неаґресії

Москва. — Орган комуністичної партії „Правда" назвав західні проєкти заключення з СССР пакту неаґресії — „брехливою пропаґандою, щоб обманити і спантеличити маси". Стаття у „Правді" торкнулася ідеї, що її в останньому часі в різних формах висунули Винстон Черчил, канцлер Аденауер і невдалий кандидат на президента ЗДА Адлей Стівенсон.

В СВІТІ

● **Віцепрезидент ЗДА** Ричард М. НІксон після перебування на Гаваях прилетів до Нової Зеляндії. Він відбуває двомісячну подорож по країнах Тихого Океану й Далекого Сходу.

● **Американський дредноут** „Айова" і три нищильники приплили на 5-денні відвідини до данської столиці Копенгаґен.

● **Совєти перекинули до Болгарії** з'єднання воєнного летунства. Совєти мотивують це зростом грецьких і турецьких збройних сил, ворожо настановлених до Совєтів.

● **64-літнього князя Бедфорду**, одного з найбагатших і найбільш відомих англійських аристократів, який вийшов з дому з рушницею і більше не вернувся, знайшли за 2 дні мертвого з кількома кулями його власної рушниці. Припускають, що це нещасливий випадок.

● **Англійський губернатор** Ґвіяни Сейведж дістав декретом королеви Єлисавети необмежені права. Він усунув від влади прокомуністичний уряд д-ра Джаґана й припинив важність конституції цієї автономної англійської колонії. — Джаґан відкликався до англійських лейбуристів і погрожує відкликом до Об'єднаних Націй. Його партія проголосила в Ґвіяні генеральний страйк.

● **Джордж Флорія**, один з високих службовиків компанії кінських перегонів, проти якої ведеться слідство за незаконне стягання грошей з власних робітників і інші обманства, виявився одним із чотирьох убивників, що 28 років тому напали на ескортоване поліцією авто з грішми і вбили 2 поліціянтів. Флорію, який в своєму житті виступав під різними прізвищами, випадково відкрили, взявши з нього відтиски пальців.

● **15.000 втікачів** із Східньої Німеччини перейшло в останньому місяці кордон до Західної Німеччини.

● **Лідер комуністів в Індонезії**, Алімін, вихованець червоно-китайських вчителів і наслідувач комуністичної китайської тактики, впав жертвою „чистки". Його скинули з головства у 5-членному Політбюрі партії і залишили покищо тільки членом Центрального Комітету.

● **Флоренс Чедвік**, американська спортсменка, яка переплила була канал Ля Манш і Ґібральтарську протоку, встановивши світові рекорди, побила новий рекорд перепливши протоку Дарданелів. Вона плила 1 годину 58 хвилин і 8 секунд, покривши сім морських миль, туди й назад. Чедвік має 34 роки. Вона заявила, що надалі відступає місце молодшим.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НАШЕ НАЙСЛАБШЕ МІСЦЕ

У нашому американсько-українському спільнотному житті є багато слабих місць, але чи не найслабшим з них є те, що його можна було б назвати справою рідної книжки. Ця справа виглядає жалюгідно для нас самих, і вона виставляє нам жалюгідне свідоцтво в очах тих, хто нами інтересується та намагаються нас пізнати. Цей образ тим більше жалюгідний на тлі американської дійсности, де кожного дня появляються сотні й тисячі нових книжок. Бо хоч ми не маємо жадних передумов, щоб рівнятися з загальноамериканськими досягненнями в цьому відношенні, то все ж таки наш видавничий і книжковий рух, як щодо кількости, так і щодо якости, дуже далекий від пропорції, в якій стоїть наша громада до загального населення країни.

Правда, в останніх часах видавничий рух у нас дещо пожвавішав. Створено деякі нові видавництва, випущено кілька нових видань, між ними й такі, що мають велику літературну чи іншу вартість, і виявлено поважну тенденцію далі поліпшувати цю справу, що цілком можливо, як зважити, що навіть тут, між нами є високовартісні автори, які у великій мірі могли б покрити кожне наше запотребування, якщо б воно було.

Найгірше, що того запотребування немає, щонайменше немає в такій кількості, як цього вимагала б „книжкова справа". Бо кількадесят, чи навіть кількасот кандидатів на читачів, а між ними ще менше кандидатів на покупців книжки — це ніяка розв'язка нашої книжкової кризи. Рік тому „Свобода" перевела в цьому відношенні багатомовне референдум. При найбільш інтенсивній кампанії й пропаґанді пощастило зібрати заледве 3,000 кандидатів на передплатників літературно-мистецького журналу, і тих три тисячі між одним мільйоном, яким ми часто чваннимось, можна вважати за наш максимальний читацький потенціял. Де ж інші, вже хоч би з тих понад 60 тисяч свідомої політичної еміґрації, яка поселилась між нами? Якщо б перевести анкету, то легко можна було б виявити, що між нашими людьми є далеко більше власників або кандидатів на власників авт, за які треба платити грубі тисячі, ніж кандидатів на покупців книжки, що коштує кілька долярів, або й кількадесят центів!

Звичайно, як немає читачів і покупців книжки, то важко знайти й видавців та авторів. Наші існуючі видавництва зробили початок. Вони видали те, що могли й на що вистачило їхніх скромних фондів. Але якщо ті інвестійовані фонди не повертаються з продажу книжок, якщо видані книжки припадають порохом на книгарських полицях, то ясно, що не може бути мови про „видавничий рух".

Книжкова справа в нашій спільноті — це велике обвинувачення проти неї і дуже сумнівне свідоцтво для неї. Для нашого власного добра й для добра нашої загальної справи треба цей стан змінити і розбурхати книжковий застій. В цьому напрямі вже дещо зроблено. Але проявлені зусилля треба продовжувати та збільшувати. На сторінках цього щоденника вже було подано багато думок і конкретних пропозицій для оживлення нашого книжкового руху. На цю тему вже забирили голос автори, видавці, продавці книжок і самі читачі.

Щоб не дати цій справі „заспати", як і для дальшої перевірки можливостей і тенденцій в нашому книжковому русі, Видавництво „Свобода", йдучи за дотеперішньою традицією, проголошує місяць жовтень „місяцем книжки". Надрукований в цьому числі список давніших і новіших видань та посилена книжкова пропаґанда впродовж одного місяця дозволять зорієнтуватись в теперішньому відношенні нашого загалу до книжки і зробити відповідні висновки щодо дальших видавничих плянів. „Свобода" в останньому часі видала високовартісний роман В. Барки „Рай" і вона має дальші сміливі видавничі пляни, які цілком певно здійснить, як тільки побачить бодай мінімальне заінтересування книжкою збоку нашого загалу, на якому кожне видавництво мусить базувати свою працю. Від відгуку нашого загалу на „місяць книжки" великою мірою залежатиме те, чи після „Раю" появляться нові високовартісні твори і чи будуть перевидані бодай деякі з наших клясиків, чи, можливо, будемо й далі тільки нарікати на своїх „воріженьків", а самі й пальцем не поворушимо, щоб стати повновартісною, культурною громадою, доказом чого є в першу чергу книжка та відповідне відношення до неї.

Вартість пактів неаґресії

Делеґат Індії в Об'єднаних Націях запевняв — популярно кажучи, — що треба дати не тільки Заходові ґарантії, що на нього не нападуть Совєти, але й Совєтському Союзові заґарантувати, що він безпечний від Заходу, і що це найкраще зробити пактом взаємної неаґресії. Про конечність двостороннього пакту неаґресії говориться в кулуарах Об'єднаних Націй у відношенні до Кореї: мовляв, невтралізація Кореї і зв'язання її пактом неаґресії з комуністичним Китаєм — це найлегший і найпевніший спосіб перевести її об'єднання. Про пакт неаґресії з Совєтами як засіб замирення світу заговорив і переможений у виборах демократичний кандидат на президента Стівенсон. Про пакт неаґресії говорять французи, вбачаючи в такому пакті найдоцільніший арґумент, що европейський пакт безпеки не є звернений проти Совєтів: тоді, після такого пакту неаґресії з Совєтами, можна б, мовляв, взагалі зректися европейського пакту безпеки з його марevом спільної европейської армії, бо відпаде небезпека совєтського нападу. Словом, „пакт безпеки" стає знову модною фразою, стає ліком на всі недуги теперішньої міжнародної ситуації в Европі й Азії. Але чим голосніше лунає гасло пактів безпеки, тим більше нісенітниць вміщується у говорених і писаних словах.

Пакти неаґресії — це ніяка новина. Вони були дуже модні й широко стосовані в Европі між двома світовими війнами. Залишимо всі інші, не зв'язані безпосередньо з вибухом другої світової війни, бо вони, так би мовити, вже припали порохом забуття. Але деякі ще у досить свіжій пам'яті. А що друга світова війна розпочалась у Польщі і найважнішими її учасниками в Европі були властиво Німеччина і Совєтська Росія, то пригадаймо собі деякі цікаві факти:

25-го липня 1932 року Польща й СССР урочисто підписали пакт взаємної неаґресії. 26-го січня 1934 року Польща й Німеччина підписали теж пакт неаґресії. 24-го серпня 1939 року Німеччина й Совєти підписали пакт неаґресії, з тією „маленькою різницею", що цей останній „миролюбний" пакт мав тайні клявзулі, звернені проти Польщі, з якою і Німеччина і Совєти вже мали „пакти неаґресії". Ми знаємо, чим це закінчилось: нападом на Польщу обома її сусідами, від яких вона була захоронена окремими пактами „неаґресії". Мало того, Польща мала ще з Англією пакт „двосторонньої взаємної ґарантії", проголошений в англійській палаті громад 6 квітня 1939 року. Знаємо, що в Ялті англійський прем'єр без найменшої гризі совісти погодився визнати люблинський „людовий" польський уряд, насаджений Совєтами, а екзильний польський уряд, з яким підписував „взаємну ґарантію", посадив на льоді, замкнувши йому навіть без ніякої перестороги всі банкові конта. Нічого й казати про вартість англо-німецьких пактів, як морська конвенція з 18 червня 1935 року й урочиста „деклярація миру", в якій Англія і Німеччина „виреклися раз на завжди" війни, як способу вирішування взаємних спорів: це був той ославлений у всесвітній історії мюнхенський блеф із 30 вересня 1938 року, в якому Англія і Франція за ціну свого благословенства на розподіл Чехословаччини дістали від Гітлера „ґарантію миру".

Людська наївність дійсно не має меж, і ніби все в історії записано, проте людська пам'ять дуже коротка. Останніх 20 років дали цілу низку страхітливих своїми наслідками прикладів повної безвартности всякого пакту неаґресії, що його підписує якийнебудь імперіялістичний тоталітарний режим. Негайно після закінчення другої світової війни, що вибухла наслідком потоптання урочисто підписаних і проголошених пактів неаґресії, англійський міністер закордонних справ Ернест Бевін запропонував Совєтам пакт неаґресії. Тодішній американський державний секретар Джеймс Бирнс, потім губернатор у Савт Кароляйні й тепер один із репрезентантів ЗДА в Об'єднаних Націях, готов був теж підтримати Англію американським пактом неаґресії з Совєтами. Американські часописи пригадують, що Адлей Стівенсон був якраз тоді членом американської делеґації в Об'єднаних Націях (1946) і повинен тямити, що Совєти відкинули тоді всі ті натяки на можливість пакту неаґресії з ними. Можливо, що тепер, для пропаґандивних цілей, щоб заімпонувати своїм безталанним громадянам в „совєтському раю" і підкреслити миролюбний обман, совєтський уряд прийняв би такий пакт неаґресії, що його не хотів 7 років тому, коли совєтські вельможі були запоморочені від успіхів. Але вартість такого пакту неаґресії була б точнісінько така сама.

Пакт неаґресії з Совєтами міг би тільки ослабити чуйність мільйонів громадян тих західних країн, які хочуть миру і не хочуть війни. Відрячи, що дане й підписане слово зобов'язує, і що існує між людьми й народами честь, і що треба шанувати міжнародні угоди, західні громадяни йшли б у пастку того „партнера", для якого ніяке дане ним слово і ніякий підписаний ним документ не мають абсолютно жадної вартости, а єдину вартість для нього має — сила. Треба тільки старого корейця Синґмана Рі, щоб розкрив світові абсурд такої невтралізації Кореї і такого пакту неаґресії, де, з одного боку, мав бути мала й обеззброєна „невтральна" Корея, з другого — до зубів озброєний велетень червоний Китай. Точнісінько така сама історія була б з невтральною і позбавленою великої власної збройної сили Німеччиною та Совєтами з їх 175 власними і 60 сателітськими дивізіями. Пакт неаґресії міг би прийти не як перший, а як останній щабель у тій високій драбині, що її окремими щаблями були б совєтські дійсні, а не говорені для пропаґанди діла: відкликати свої збройні сили з усіх сателітських країн; допустити свобідні вибори у Німеччині й підписати мировий договір з урядом, що створився б на основі виборчих вислідів; підписати мир в Кореї й наказати китайцям забратися відтіль геть; забратися геть із східньої Австрії і підписати мир з нею; перестати дивитися на довгий ряд підбитих і окупованих країн та народів, як на терен своєї експлуатації і предмет експерименту перетоплювання в „один великий совєтський народ"; перестати взагалі мріяти про підбій світу і про насадження силоміць комуни.

Але це речі неможливі, бо большевики не можуть перестати бути собою і не можуть відмовитися від того, чим вони живуть. І тому теж ніяке пактування з Совєтами до нічого не доведе і ніякий пакт неаґресії з Совєтами не має жадної позитивної вартости для небольшевицького світу.

Конґрес Партії Праці

(Допис із Англії)

Марґейт, гарне місто при березі моря, вибрала Британська Партія Праці для свого конґресу в 1953 році. Це 52-й Конґрес Партії Праці, що була заснована в 1900 році, головним чином зусиллями Кер Гарді, Гайндмена, подружжя Веббів, письменників Г. Г. Велза і Бернарда Шо та інших визначних політичних голів цієї країни. Британська Партія Праці — це федерація трьох рухів, у яких зорганізоване робітництво цієї країни: політичної партії, що має соціялістичну програму, професійного руху і руху кооперативного. Числом у цій федерації переважають професійні спілки, за ними йде кооперативний рух, а вже потім політична партія.

Партія Праці виросла з самого робітництва. В інших країнах Европи на континенті робітничий рух зорганізували інтеліґенти-народолюбці і надали цьому рухові зразу виразно соціялістичної ідеології. В Англії самі робітники зорганізували н а с а м п е р е д свій професійний рух, а вже пізніше до цього руху прийшли також діячі з інтеліґенції. Довго англійський професійний робітничий рух був „аполітичний": п р о ф е с і й н і спілки давали свої голоси на виборах тим партіям, які обіцяли законами парляменту завести нові закони в інтересі робітництва. До бажань робітництва прислухалися і консерватисти і лібералі, і, залежно від політики цих партій супроти робітництва, приходили ці партії до влади. Наслідком створення самостійної Партії Праці, не стало місця для одної з великих історичних партій (лібералів). Її місце в двопартійній системі Британії зайняла Партія Праці.

Ще перед Конґресом Партії Праці в Марґейті чути було в пресі тривожні голоси, мовляв, внутрішні незгоди можуть привести цю партію до розламу. Слід зазначити, що прихильники і противники Партії Праці оцінювали можливість розламу як велике національне лихо. Англійська система державного правління уважає опозицію за дуже потрібну і корисну в парляменті, і то опозицію сильну й активну. Бо опозиційна партія може стати завтра урядовою партією. Тому логічне міркування: коли партія буде сильною і діяльною в опозиції, то вона буде активною й тоді, коли прийде до влади. Англійці не люблять млявої влади, що не має ініціятиви, енерґії, нових ідей і плянів.

Розлам у партії не стався. Навпаки, партія, після кількаденних драматичних дискусій, вийшла міцнішою, одностайнішою політично, ніж була перед тим. Основні дебати крутилися біля проблеми господарської політики партії. Ліве крило Партії Праці, на чолі з Енюріном Беваном, пропонувало внести в плян дальшої політики партії посилену націоналізацію підприємств. Цьому з усією рішучістю спротивилася більшість з'їзду, особливо провідники професійних спілок (Артур Дікін і ін.).

Чим пояснити такий настрій більшости англійського робітництва? Причина дуже проста: організовані робітники Британії мають політичну школу, вони живуть не самими почуваннями, а тверезою оцінкою господарської ситуації. Робітники сподівалися, від націоналізації підприємств підвищення заробітків для себе. Але практика показала, що підвищення заробітків залежить від збільшеної праці, від підвищеної продуктивности. Не можна підвищені платні для робітників добувати високими цінами на товари, бо це приведе до того, що їх не прийме ні внутрішній ринок, ні тим більше ринок закордонний, де Англія зустрічає сильну конкуренцію на всіх континентах.

Тому робітники, що мають діло з практичними відносинами в народному господарстві, готові до співпраці з власниками підприємств, аби ті могли виявити належну ініціятиву, винахідливість і розвинути продукцію до вищого рівня: з цього може користатися також робітництво.

Програма Партії Праці, ухвалена в Марґейті, має на оці настрої не тільки робітництва Британії, але також великої частини „середньої кляси". Тому Партія Праці не виступає з пляном радикальних соціяльних реформ. Така програма дає більше виглядів для партії прийти до влади при нових виборах до парляменту.

Англійська традиція — не давати „засиджуватися" одній партії при владі („утома" від влади одної партії). Всі знають, що консерватисти дістали в останніх виборах до парляменту менше голосів, ніж Партія Праці. Тому дехто сподівається, що при нових виборах станеться „зсунення землі", яке дасть владу в руки Партії Праці. Провідник Партії Праці Етлі промовляв на Конґресі в Марґейті тоном, що свідчив про його певність перемоги при найближчих виборах до парляменту.

Конґрес ухвалив резолюцію в справах закордонної політики. В своїй основі ця резолюція йде за тими ідеями, які подав сер Винстон Черчил у своїй промові в парляменті в травні ц. р.: Британія не хоче і боїться будь-якого загострення відносин з Москвою. Це випливає з ситуації Британії: в разі війни, найтяжчі удари атомових атак довелося б перенести мешканцям цього острова. Тому кожний рішучий крок або жест американських політиків у відношенні до Москви викликає в Британії острах за свою будучність. Не є це вияв якогось „русофільства" Англії. Також у відносинах до Гітлерової Німеччини більшість англійців трималася примиренської позиції і готова була йти на найдальші уступки, аби уникнути війни. (Болдвін, Чемберлейн і ін.). „Egoisme sacré" (святий егоїзм) — це теж одна з основ політичної традиції Англії.

П. А.

„Психологічні та культурницькі риси Сибіру"

Так називається видана військовим управлінням ПАСД книжка, яка має допомогти військовикам зрозуміти обставини в цій великій азійській частині СССР.

З приводу книжки, що є секретним виданням для армії, 'явилося чимало коментарів в американській пресі, пов'язаних з різними поясненнями свідків, що виступають перед комісією під проводом сенатора МекКарті. Неясне, коли книжка була написана й хто фактичний її автор. Її зміст подібний до теж військового видання, друкованого під час війни, себто коли СССР був союзником. Це — „Політікел енд кульчурел гісторі оф Модерн Юроп" в 4 томах, Карлтона Дж. Г. Гайес, Вор Департмент Едукейшенал Мануал, ЕМ 238, — книжка, що була у всіх заморських книгозбірнях Інформейшен Сервіс. Я її читав на Формозі, в американській книгозбірні. Ця велика праця, поруч її великого інформаційного матеріялу, приховує тенденції, що мають в своїй основі особливі підходи до справ Східньої Европи. Очевидно, у книжці заголовок якої є в нашій статті, мають бути ті самі тенденції й погляди.

Гайес на стор. 613 пише, що „першим актом комуністичного режиму було погодитися на мирові переговори з центральними державами . . . та розподіл („партішен") Російської імперії . . . Фінляндія, Естонія, латвійська провінція Ливонії й величезна територія України (Малоросії) були відірвані від Росії й визнані як „незалежні" держави . . . "

На стор. 674: „деякі націоналістичні українці прийняли участь в боях в союзі з Вранґелем і поляками, восени 1920 р., „червоні армії" перемогли „білі армії" в Криму і змусили Врангеля втекти слідом за ген. Денікіним у Константинополь, коли другі „червоні" армії, разом з большевиками українцями, поклали край „незалежності" України".

На стор. 675 говориться про сформування с о в є т с ь к о г о „союзу" з 11 держав, у тому числі „України (або Малоросії) з її столицею в Києві".

На стор. 735: „Мадярщина напала й завоювала рутенську провінцію Карпато-Україну".

Ми навели цитати з книжки Гайеса, що під час війни служила в армії як підручник. В підручниках з географії так само трактується окремі народи й республіки, що були силою заґнані до совєтської імперії. Отже немає нічого дивного, що й сьогодні більшість американських військовиків дивиться на совєтську імперію, як на Росію, а на її населення — як тільки на „рашен". Від таких поглядів на населення Сибіру, Туркестану та Далекого Сходу не є вільні більшість авторів та журналістів.

Контрастом є прекрасна книжка М. А. Чаплицької — „Мій сибірський рік", видана в Лондоні 1916 р., або її статті в журналі „Роял Джеоґрафік Сосаєті" про козаків та про запорожців.

Очевидно, автор інструкцій для військовиків хотів показати, що в азійських совєтських володіннях існує єдиний тип „совєтсково человєка", а коли й є там якісь народи — тубільці, то вони не творять поважного чинника в обставинах окупації та війни.

Поразка ЗДА в такому випадку є дуже можлива, коли дійсність не змусить керівників переглянути „інструкції" та робити так, як будуть вимагати обставини. Адже так само трапилося колись з ген. Гревсом, командувачем американських е к с п е д и ц і й н и х сил на Сибіру та Далекому Сході. Те саме трапилося з ген. Жаненом, французом, що не хотів спочатку нічого знати, крім адмірала Колчака, але згодом побачив, що рішальними силами в боротьбі з червоними були не колчаківці, а сибірські обласні течії та народи, у тому числі українці на Зеленій Україні. На жаль, проєкт ген. Жанена був заборонений урядовими чинниками в Парижі, які побоялися змінити політику й піддержати самостійницькі змагання народів в азійській частині бувшої царської імперії.

Основним с т в е р д ж е н н я м книжки для військовиків, що працюють над проблемами Сибіру чи Туркестану, мусить бути, що москалі („рашен") не є більшістю в азійських володіннях Совєтів. Тільки в Західньому та Східньому Сибіру москалі є у більшості, хоч знов таки південна смуга Західнього Сибіру та південно-західні околиці Східнього Сибіру мають більшість українську, що стверджує навіть совєтська географія Барановського, або американський автор Ш. Шабат.

В Альма-Ата на історичному факультеті університету читав лекції москаль доц. М. Попов про діяльність видатного казахського вченого Чокана Валиханова (1838-1865 рр.). Лектор говорив, що 80 років тому цей вчений твердив, що доля московського таказахського народів пов'язана нерозривно, і сам прикладав усіх зусиль, щоб покласти міцну основу для єднання цих народів. Так читаємо в хроніці „Исторического Журнала", кн. 7, 1943 р. У „Збірнику казахської літератури" на стор. 385 сказано, що „новітню казахську літературу створила комуністич-

(Закінчення на стор. 5)

Р. Смаль-Стоцький

ЧЕТВЕРТА КОНФЕРЕНЦІЯ АМЕРИКАНСЬКОЇ КОМІСІЇ ДЛЯ ЮНЕСКО

(3)

„Під час дискусії в цій секції я також взяв участь. Тому, що одною з цілей ЮНЕСКО є допомагати шкільництву і науці, я звернув увагу, що в Европі є ще тисячі збігців та переміщених осіб, які залишилися без відповідної опіки під тим оглядом. Чи не можна було б дати не тільки моральну але й матеріяльну поміч тим людям в шкільництві і науці? Є, наприклад, в Німеччині Вільний Український Університет та Аґрономічна Політехніка. Вони бідують, але в найтяжчих умовинах стараються дати можливість українській молоді вчитися, щоб стати більш корисними чи то під час миру чи під час воєнних розрухів. Вони Америці, як і державам, що належать до ЮНЕСКО були б дуже потрібні. І я подав пропозицію, яка була прийнята: порадити головній управі ЮНЕСКО дати відповідну допомогу на модерне шкільне устаткування Українській Аґрономічній Політехніці і Вільному Університетові і асиґнувати відповідні фонди на студентські стипендії для продовження науки в тих школах, чи в високих школах тих держав, де вони тепер перебувають. Я підкреслив, що ця молодь і професори були вигнані війною зі своїх рідних земель, бо ці ідеологічно наставлені люди є принципово ворожі комунізмові, а тим самим є нашими прихильниками. Вони потребують помочі не менше, ніж люди в Мехіко, чи Сіямі, де ЮНЕСКО допомагає. То чому не допомогти тим бездержавним людям, що все втратили во ім'я тих людських ідеалів, за які стоїть ЮНЕСКО? Мушу з приємністю зазначити, що ця пропозиція була прийнята в моїй власній редакції. Які наслідки її будуть в дальших інстанціях, невідомо, однак треба буде далі допоминатися тої помочі і признання українських потреб, як признають потреби інших націй та народів."

Я зголосився був до підсекції, що дискутувала „Право людини на знання і вільне ним користування", під головуванням проф. Р. Павела з Колумбійського університету, що є головою комітету для святкування його двохсотліття. З тієї дискусії залишилося в мене дуже прикре враження переливання з порожнього в пусте. Дуже багато говорилося про те „право" і „свободу" користування ним, і майже година ціла змарнувалася на те, щоб окреслити, що є „свобода" . . . Приходило на думку: як би то так ця підсекція хоч на тиждень опинилася в Москві, то цей досвід зробив би всяку балаканину зайвою. Розуміється, ні словечко не впало про большевицький „рай"... Вкінці я запитав проф. Павела, як він, як голова нашої підсекції з такою темою, ставиться до факту, що деякі університети Америки приймали субсидії від комуністів Ґотвальда та Берута, що знищили всі „права людини на знання і вільне ним користування", включно з академічною вольностю. „Ці субсидії були дані університетові без умов", — відповів мені наш голова. „Добре, а як би якомусь університетові запропонував був субсидії „без умов" Алькапоне або Ділінґер, то міг би він прийняти ці фонди? Таж Гарвард відмовився прийняти субсидії Гітлера для німецьких студій з моральних причин, бо він обмежив академічну свободу, — а большевики її дощенту знищили! Ми багато говорили сьогодні про гідність людини, а де гідність професора та університету і їх честь? Дискусія була закінчена — бо час був вичерпаний . . .

В розмові з учасниками я вияснив суть справи. 30 років американська професура не підтримала ні разу стихійними протестами нашу боротьбу за академічну свободу в Совєтах, а деякі професори одверто сприяли большевії та брали участь в мітинґах у Волдорф-Асторія. І був навіть університет в Америці, в тій Америці, яка годує пів світу, що полакомився навіть на кілька десятків тисяч комуністичних долярів і без моральних скрупулів приймав їх від влади, яка знищила всі академічні свободи.

У середу ввечері були ми на прийнятті Інтернешенел Інстітют в Санкт Пол. Мило було нам відмітити, що на інтернаціональному списі потрав прийняття був і „український узвар", а на концерті по вечері виступив теж великий український хор під батутою дириґента п. Вриня, в дійсно прегарних костюмах. Він відспівав три пісні; найбільше сподобалася американцям „І шумить і гуде" і танці, що закінчили виступ української групи.

В четвер знову працювали підсекції, що цей раз визначили собі для дискусії нові теми, так, що загалом підсекції опрацювали на конференції 35 тем. Проф. А. Грановський перебрав на себе дуже важливу підсекцію, що дискутувала: „ЮНЕСКО в закордонній політиці Америки". Тут його завваги:

„На нарадах Секції про значення ЮНЕСКО в закордонній політиці З'єдинених Держав найбільше уваги приділено дискусії над меморандумом, спеціяльно приготованим для тої цілі. Дискутувалася точка за точкою, і коли прийшло до пункту, який звучав в тім меморандумі: „ЮНЕСКО працюватиме для усунення наставлень аґресивного націоналізму", я мусів підняти питання про дефініцію „аґресивного націоналізму", бо відомо, що в певних колах навіть змагання поневолених народів до волі і своєї державности охрищується як аґресивний націоналізм, тоді як в дійсності це є змагання проти шовіністичного та заборчого націоналізму окупантів. Відразу ж вив'язалася надзвичайно цікава дискусія, і в моїх твердженнях кілька делеґатів мене підтримало, особливо один священик, професор Джорджетави Університету в Вашинґтоні. По довшій дискусії виправили цю точку, і в остаточній редакції вона звучить: „ЮНЕСКО старатиметься усунути наставлення аґресивного імперіялістичного націоналізму". Ще в додаток введено нову точку: „ЮНЕСКО визнає леґітимні аспірації поневолених народів до національної незалежности і самовизначення, одначе проти національного імперіялізму".

В дискусії мені приходилось кілька разів забирати слово, і моєю ціллю було піддавати думки і скеровувати їх в напрямку тих пекучих питань, які нас найбільше цікавлять. Треба зауважити, що голова нарад, д-р Чарлз Турк, президент МакКалстер Каледжу в Ст. Павлі, дав дуже прихильні зауваги і признання проф. Грановському, якого він особисто знає вже 20 років, і поінформував присутніх, що проф. Грановський „довго і настирливо, з честю для себе, підносив питання визволення під'яремних людей для державного життя, та в обороні гідности людини і людських прав."

Я перебрав на себе, із зрозумілих причин, підсекцію, що мала тему „Як встановити добру програму для навчання чужих мов у Америці", що включала теж і питання „міжнародної мови, штучної або живої". Відразу виринула в дискусії справа навчання російської мови по університетах і школах. Відповідаючи вчительці російської мови Мінеапольського університету, я виставив ось такі тези: „Дотихчасова американська культурна політика чимскоршої цілковитої американізації еміґрантів, включно з повним забуттям колишніх своїх рідних мов і культур — є великою помилкою. Америка є тепер лідером вільного світу і мусить мати зв'язки з усіми народами вільного світу. Як можна мати ті зв'язки, як можна впливати та співпрацювати з чужими народами без знання та вживання їх мов? Тому мови еміґрацій в Америці являють для американської закордонної політики великий капітал, дотепер не використовуваний. Треба задуматися, як ті мови культивувати в школах і університетах.

М. Заклинський

„КНИГИ — МОРСЬКА ГЛИБИНА"

На наших Західніх Землях запанував був звичай в місяці жовтні розповсюджувати книжки. На цей місяць видавництва й книгарні обнижували ціни книжок, а поодинокі громадяни та читальні приготовляли заздалегідь гроші, щоб їх найбільше закупити.

Цей звичай поширився тут, серед нашої іміграції, хоч тут люди, з винятком молоді, що студіює, читають здебільшого сенсаційні книжки, щоб цікаво провести вільний час. Читати поважну книжку з науки чи літератури вважають непотрібною витратою часу.

На поважні книжки шкодує часу лише той, хто їх ніколи не читає. Щоб людина вміла добре кермувати своїм життям, щоб знайшла в ньому власний напрям, потребує всесторонньої освіти. Одноманітна праця десь у фабриці, чи інша, подібна до неї присипляє розум і хист до почину. Людина стає поволі додатком до машини, і так може проспати життя, не мавши навіть уяви про його красу й великі можливості.

Книжка — і ніщо інше — дає людині розуміння її становища в часі й просторі, та в громадському життю.

У середніх школах подають ледве азбуку декотрих із тих наук. Та й те здебільшого забувається, бо учнівський розум ще замало розвинений, та й досвіду життєвого ще вони не мають, щоб зрозуміли всю світоглядову вартість тих наук. Їх слід засвоювати в високих школах і в пізнішому віці — з книжок.

Безперервний зв'язок із книжками, невтомне черпання з тієї цілющої криниці, потрібні не лише для поширення й усуцільнення світогляду, але й на те, щоб краще виконувати своє звання. Лікар, журналіст, правник, інженер, учитель безупинно доповнюють свої знання, щоб не відстати від поступу в своїй ділянці. Коли читаємо твори велетнів початку цього століття, хоч би Велса, Франка, Лесі Українки, Шова, нас хвилює не лише їхнє вміле, своєрідне ясування й розв'язування складних питань сучасности, але й те безмежне, всестороннє знання, що його виявляють вони в своїх творах. Людина, що пильно читає книжки, товаришує й нараджується не лише з теперішніми людьми, але із найвартіснішими, найталановитішими з-перед століть і тисячеліть.

В другій половині 19 віку, в часах неволі й заборони нашої культури, виконали наші вчені преважну роботу. Вони опрацювали науково нашу історію, письменство, нашу мову, етнографію, антропологію й ін. Цим поклали вони тривку основу для розвитку нашої культури й політики.

Наші письменники тієї доби виконали ще важнішу працю. Вони втримали серед загальної байдужости героїчною діяльністю наше письменство при життю, а виховувалися на їх творах покоління, свідомі національно, а врешті й державницьки.

Також тут, у ЗДА і в Канаді, стоїть перед нашими вченими велике завдання — написати низку книжок, що виявили б з науковою точністю і джерельністю московське шахрайство в ясуванні східньоевропейської, зокрема нашої історії, письменства, та подали б об'єктивно написану історію Московщини й її культури. Ці книжки покладуть тверду основу під працю наших політичних діячів, зокрема для інформації чужих державних мужів і громадянств. Але мусимо спершу створити матеріяльні умовини, щоб ці книжки було написано й видано.

А перед нашими письменниками завдання — вдержати наше письменство на високому рівні й не дати йому занидіти. Ця справа також не обійдеться без матеріяльної помочі громадянства.

Що краще опановуємо українознавчі науки, то глибше розуміємо вдачу й долю нашого народу, заглядаємо в його майбутнє та ясніше почуваємо обов'язок пильно працювати для нього. Рідна історія знайомить нас із важким, хоч геройським досвідом нашої нації в минулому, а письменство з народною творчістю і вдачею, з рідним простором, з його фізичними й політичними признаками — і т. д. Всі ці науки зв'язані з долею нації в теперішньому. Українознавчі науки — передумова нешабльонного розуміння складних питань нашої сучасности.

Тому книжка тепер, як і давніше — це могутня зброя в боротьбі нашої нації за свою державу. Зокрема для нашої еміграції, відірваної від рідного ґрунту.

Книжка відіграла в нашому відродженні в 19 століттю величезну ролю. Неменшу ролю відіграла вона і в першій половині 20 століття, в нашій безупинній боротьбі за державу та в нашому культурному й політичному дозріванні.

Тож тепер, з нагоди місяця книжки мусимо докласти всіх зусиль, щоб привернути книжці в нашому житті ту видатну ролю, що вона мала в нашій Батьківщині. Иде про розвій, а то й саме існування нашої культури по цей бік залізної заслони. А без сильного повсякчасного впливу рідної культури не зберегти нам нові покоління, що підлягають чужим, інколи дуже шкідливим, впливам. Без розвитку рідної культури не виконати нам важного завдання пропаґаторів нашої великої справи.

В Рідному Краю був у нас гарний звичай закладати приватні бібліотеки. Ми повинні відновити його тут. Хто не має вільного часу, щоб читати, повинен купувати книжки з тою думкою, що колись читатимуть наші діти.

Прилюдні бібліотеки українознавства є могутнім чинником доброго виховання дітей і молоді та впливають на нашу еміграцію в напрямі її збереження, культурного росту й активізації. Тому в кожному скупченні нашої еміграції треба добре вивінуваної українознавчої бібліотеки. Але найважніше засновувати їх негайно в малих містах, бо в великих маємо чимало імпрез і доповідей, що забирають громадянам чимало часу, але й у деякій мірі грають ролю книжки.

Щоб наладнати як слід бібліотечну справу, треба вибрати комітет, що зайнявся б цією справою. Ясна річ, що така книгозбірня повинна мати два відділи: один для дітей і молоді, другий для дорослих.

Коли наші люди купуватимуть нові книжки, їх кількість збільшиться значно. Маємо в рукописах вартісні твори наших учених, письменників, публіцистів, лише немає засобів повидавати їх. Видавництва не мають коштів, бо книжки, видані попередньо, залягли на полицях книгарень. Настанова наших людей супроти книжок мусить змінитися, бо вона гальмує розвій нашої культури.

КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА

(Курси українознавства в ЗДА. Шкільний рік 1952-1953. „Учительська Громада", Відділ „Самопомочі", Інк. Ню Йорк, 1953, ст. 32).

Починається новий шкільний рік, і не від речі буде пригадати нашим батькам ту працю, яку ведуть наші учителі на Курсах Українознавства, що вступають у п'ятий рік свого існування. А нагоду до цієї пригадки дає нам звіт про працю на курсах в минулому 1952-1953 шкільному році. Книжечка „Курси Українознавства" починається статтею Миколи Кокольського, що називається „Чотири роки на сторожі молодої душі".

Автор пригадує нашому громадянству, що „школа — це не лише навчальна, але, що важніше, виховна установа", і в такому напрямку діють і курси українознавства, які „провадять широку й глибоку виховну програму", що ставить собі на меті дати нашій дитині не тільки знання мови, історії й культури країни її батьків, але й виховати так, щоб вона не соромилася тієї країни, а гордилася нею та допомагала всіми можливими засобами здобути Україні належне місце між вільними народами світу.

Після цієї вступної статті йдуть звіти окремих шкіл із таких місцевостей: Балтімор, Мд., Клівленд, Огайо, Ню Йорк, Н. Й., Нюарк, Н. Дж., та Шикаґо, Іл. Бракує звітів із Филаделфії та Дітройту.

В Балтіморі зорганізував курси українознавства Матірній Союз Українок. Директором курсів був мґр. Семен Михайлишин, у п'ятьох відділах навчалися 37 дітей.

В Клівленді керує курсами дир. Володимир Радзикевич, всіх учнів 77. Проф. Леонід Бачинський з початком нового шкільного року організує нові курси при православній парафії.

В Ню Йорку ходили на курси 104 учні, а попереднього року число учнів доходило до двох соток. Директором цих курсів від самого початку є д-р Кость Кисілевський.

Д-р Кисілевський зорганізував курси українознавства також у Нюарку, де мав 33 учасників.

Найкраще представляється навчання українознавства в Шикаґо, де зорганізовано аж чотири курси. Перший курс існує при греко-кат. церкві о. Николая, де директором є Осип Левицький, і де навчається 206 дітей. Другий курс зорганізовано при православній Церкві св. Покрови, яким опікується Преосвящений Григорій, і на ньому навчаються 30 дітей. Третій курс існує при греко-кат. Церкві Рождества Пречистої Діви Марії, ним опікується о. парох І. Ричкун, число дітей — 30. Четвертий курс зорганізувала православна Церква св. Володимира, ним опікується о. парох М. Мицик, число дітей — 18.

З повищого виходить, що перед веде Шикаґо, де на чотирьох курсах навчається 284 дітей, а нюйорська Метрополія може похвалитися тільки 104 учасниками курсів. А де інші наші громади? Чому вони не дбають про те, щоб їхні діти вміли шанувати країну своїх батьків? Та ж американські місцеві власті прихильно ставляться до навчання українознавства дітей українського походження, і знаємо випадки, де пропонували безкорисливо відступити міські шкільні приміщення на цю ціль.

Всіх учнів на цих курсах ми нарахували 535, а тих, що ходили на найвищий рік — коло сотні. Значить, кожного року прибуває сто майбутніх громадян українського походження, які вміють по-українськи читати. Коли додамо до цього числа ще абсольвентів тих трьох шкіл, які не подали звітів, та з тих парафіяльних шкіл, де вчать української мови, — то можна б те число піднести до двох сот річно. Це значить, що за десять років буде дві тисячі читачів української книжки і українскої преси, а через двадцять років — чотири тисячі. Чи це не замало? Тепер у ЗДА появляються наші часописи в кількадесятьох тисячах чисел, а хто їх буде читати через десять — двадцять років?

Це справа такої ваги, що над нею повинні б призадуматися не тільки члени Учительської Громади та „Самопомочи", але й усе наше зорганізоване громадянство, а в першу чергу й наші Церкви, які мають вплив на найбільше число наших людей.

Л. Луців.

НОВІ КНИЖКИ

Випуски ч. 9 і 10 бібліотеки „Євшан - Зілля", що виходить заходами Об'єднання Працівників Дитячої Літератури в Торонті за редакцією Богдана Гошовського — це два ілюстровані збірники віршів і оповідань. Перший упорядкувала Івга Шугай п. н. „Івасик Орлик", упорядчиком другої, п. з. „У дружньому колі", є Богдан Данилович.

Назва першого збірничка походить від віршованої казки Олекси Стефановича, про Івасика - Орлика, маленького хлопчика, що його вірлиця виховала в своєму гнізді на славного козака. Ця казка є наче вступом до першої групи матеріялів згаданого збірничка, до якої входять оповідання Івги Шугай п. н. „Незнайомий" — про зустріч і пригоду маленької дівчинки з головним отаманом Симоном Петлюрою та оповідання Л. Полтави про українця-летуна канадійської армії, якого врятували від смерти українські діти. У другій групі матеріялів релігійного змісту, що починається патріотичною „Ранішньою молитвою", на увагу заслуговує леґенда О. Цегельської „Джерело Марії". Авторці з нагоди її 65-ліття присвячено у збірничку окрему теплу згадку.

У збірничку Б. Даниловича багато віршованого та казково - розважального матеріялу, вторства О. Лятуринської, Леоніда Полтави, І. Наріжної. Оповідання А. Лотоцького „Острозька Біблія" знайомить юного читача з появою першої друкованої біблії в Україні. В обидвох збірничках частина матеріялу присвячена новій дійсності, в якій живе тепер українська дітвора.

Ілюстрації виконали мистці М. Левицький, М. Дмитренко і М. Михайлевич.

Обидва збірнички послужать доповняльною лектурою в школах, на курсах українознавства й у пластовій виховній роботі. Низька ціна робить їх приступними для широких кіл української дітвори.

У найближчому часі В-во „Євшан - Зілля" заповідає появу нових випусків, зокрема збірки леґенд про Христа Константини Малицької п. з. „Гарфа Леілі" з ліноритами графіка Кульчицького з Парижу.

Володимир Барагура

ТОРНАДО НЕ З'ЯВЛЯЄТЬСЯ ДВА РАЗИ В ТОМУ САМОМУ МІСЦІ

Д-р Чалз Ф. Брукс, директор Метеорологічної Обсерваторії Гарвардського університету ,твердить, що буревій (торнадо) не з'являється на тому самому місці, хіба аж через 5,000 років, а в деяких околицях аж через 20,000 років. Науковці не мають досі способу ,щоб завбачувати, де може з'явитися торнадо, як це вони можуть робити з гураґаном на океані.

НАРАДИ В СПРАВІ КАТЕДРИ УКРАЇНОЗНАВСТВА В ТОРОНТІ

На початку цього року Відділ Комітету Українців Канади в Торонті почав був широку акцію збірки фінансових засобів на уфундування Студій (Катедри) Українознавства при університеті в Торонті. Ці заходи зустрілися з прихильністю широких кругів українського громадянства. Початкова акція давала добрі висліди, але була припинена літнім вакаційним сезоном. Тепер настала пора, щоб цю акцію не тільки відновити, але якнайбільше поширити поміж українських громадянством. З тією метою Екзекутива Відділу КУК в Торонті запрошує до широкої співпраці всі українські установи й організації, без огляду на характер і на приналежність до КУК. Щоб обговорити й вирішити пляни дальшої акції, Екзекутива Відділу КУК в Торонті скликає **Широку Громадську Нараду**, яка відбудеться в **четвер, дня 22 жовтня** ц. р. в будинку Т-ва „Український Народний Дім" (191 Липпинкатт ст.) о год. 8 веч.

До участи в нараді запрошується уповноважених організацій (по кілька осіб), членів управ, громадських, політичних, культурних, релігійних і наукових діячів та представників української преси.

Це повідомлення прохаємо уважати за офіційне запрошення до участи в нараді.

За Екзекутиву Відділу КУК в Торонті:

Д. Штокало в. р., голова; **Гр. Мазурик** в. р., секретар.

„ДО 300-РІЧЧЯ ВОЗЗ'ЄДНАННЯ УКРАЇНИ З РОСІЄЮ"

„Громадськість Ленінграду готується широко відзначити 300-річчя воз'єднання України з Росією. У Державному музеї етнографії народів СРСР влаштовується спеціяльна виставка, присвячена цій великій історичній події в житті українського народу. Для придбання нових експонатів у художньо-промислових артілей Київської, Полтавської і Львівської областей на Україну виїздять наукові співробітники музею.

Почалася підготовка до ювілейної дати в Артилерійському історичному музеї. У фондах цього музею зберігається багато гармат, рушниць, шабель та іншої зброї часів визвольної війни 1648-1654 рр."

„Радянська Україна" називає це „визвольною війною", коли Москва захопила Україну та зробила її своєю колонією. Грабіжницьку політику Москви видно хоча б з того, що в музеї в Ленінграді „зберігається багато гармат, рушниць, цабель та іншої зброї", які московські царі вивезли з України під час тієї „визвольної війни". „Визволили" та й досі „визволяють" Україну від усього, що в ній вартісне.

ЗБОРИ КРАЙОВОЇ РАДИ УКК

(Закінчення зі стор. 1-шої)

Рада — це УГА, Армія УНР, УСС'и. В УНРаді гуртуються комбатанти. В УНРаді він шанує той український прапор і ту українську ідею, за яку вони боролись, бо це ідея, що „дала велику Українську Повстанську Армію". „Для мене Україна — твердив ред. Кравців, — це і гетьман, і УНР, і ЗУНР, і навіть отаманщина — бо все це українське, наше". Він в дальшому твердив, що як Черника, який згинув в боротьбі з гетьманцями, як Болбочана, що згинув з рук УНР, так і Сеника та Сціборського і тих бандерівців, що згинули з братовбивчої руки, він однаково шанує, бо це — українські патріоти. УНРада для нього це „Крути й Базар, пам'ять яких ми всі святкуємо". Коли б сьогодні була можливість піддержати боротьбу в Україні, він був би за тим, щоб ані цента не дати на жадні інші цілі, як на допомогу тій боротьбі. Але коли мова про субсидії та коли вже ті субвенції дають, то він за тим, щоб УНРаду поставити на першому місці.

Виступ ред. Кравцева був великою несподіванкою на річних нарадах УКК, і на цю тему можна було почути багато різних коментарів.

ВИСТУП п. А. БАТЮКА Й СУПЕРЕЧНОСТІ

Один із секретарів УКК, голова Українського Робітничого Союзу п. А. Батюк, починаючи свій звіт від критичних завваг на тему звітів голови УКК проф. Л. Добрянського та його заступника п. Д. Галичина, ужив фразу, — що „панові Добрянському ми платимо 5,000 долярів річно". Хоч цю фразу спростовано, що п. Добрянському ніхто нічого не платить, натомість УКК асиґнує 5,000 долярів на ведену проф. Добрянським політичну акцію у Вашингтоні, і хоч п. Д. Галичин, який ввесь час проводив нарадами, просив дискутантів, щоб більше не заторкували тієї справи, проте багато дискутантів постійно повертали до неї, гостро, деякі загостро, на що звертав їм увагу та приликав до порядку предсідник зборів Д. Галичин, засуджували той вислів п. Батюка, як теж деякі інші його критичні завваги про працю УКК. Це дало притоку до формальних заяв двох представників УРСоюзу, п. Миника, й п. Батюка, які твердили, що з дискусії можна прийти до переконання, що всю вину й відповідальність за розбіжності й суперечності в середині УКК поносить УРСоюз та його представники. Обидва вони стверджували доброзичливість їхнього критичного наставлення, а п. Батюк під кінець зборів виправдався з незручно вжитої фрази відносно платні для проф. Добрянського.

КОНСОЛІДАЦІЯ, ФОНДИ.

Заст. голови п. Д. Галичин в своєму звіті, Контрольна Комісія, як і опісля багато дискутантів стверджували відносно слабий перебіг збірки на Народний Фонд. Деякі дискутанти твердили, що повна консолідація всіх угрупувань в УКК, отже формальне приступлення до УКК на останній конвенції УРСоюзу й т. зв. Демократичного Бльоку, збільшили майже вдвоє кількість членів УКК, але УНФонд, що в попередньому році становив коло 130,000 долярів, після консолідації збільшився заледве на 6,000 долярів. Це теж було причиною окремої заяви представників УРСоюзу, які твердили, що вони приступили до УКК — властиво два роки тому, коли УНФонд виносив ще 102,000 долярів, отже після того збільшився на понад 30,000. —

Справі пожвавлення збірок УНФонду віддавали велику увагу більшість дискутантів. Деякі з них стверджували, — що причиною недомагань в збірках Фонду є та неперебірчива кампанія, яку вели проти УКК „кола" УНРади в Европі та їх прихильники в ЗДА, інші вважають, що Фонд недомагає тому, що деякі організації, які є членами УКК, не тільки не допомагають збільшити той фонд, але ще й зменшують його своїми власними збірками на свої цілі, а ще інші твердили, що коли УКК „дасть політику, то будуть фонди". Стверджувано великі недомагання в збірках Фонду на місцях.

ХАРИТАТИВНІ СПРАВИ; ЗАЯВА Д-РА В. ГАЛАНА

Ред. Б. Кравців та інші представники „Провидіння" видвигали в дискусії домагання, щоб УКК „однаково трактував" обидві допомогові організації, ЗУАДКомітет і Католицький Допомоговий Комітет та призначував їм однакові фонди. Д-р Галан, екзекутивний директор ЗУАДКомітету і член Контрольної Комісії УКК, заявив, що в останньому оперативному році Народного Фонду ЗУАДКомітет не одержав з того фонду ані цента, натомість він тільки посередничив у пересиланні дотацій УКК на деякі цілі закордоном. Д-р Галан висловив думку, що збірка фондів на харитативні цілі повинна бути відділена від Народного Фонду й поодинокі допомогові організації мусять самі збирати ті фонди, координуючи через УКК свої збіркові акції. ЗУАДКомітет вже має за собою традицію збірки таких фондів під час Різдвяних і Великодніх свят. Приявний на зборах Владика Мстислав, архиєпископ Укр. Православної Церкви в ЗДА, поінформував збори про допомогову й переселенчу акції розв'язаного тепер Православного Допомогового Комітету і попередив, що цей Комітет буде реактивований, якщо УККомітет не відмежується від харитативної акції, або не обмежить її до центральної харитативної організації — ЗУАДКомітету.

ТРУДНОЩІ В ГРОМАДАХ

Поодинокі дискутанти звернули увагу на те, що розбіжності думок в УКК мають свій, часто гостріший відгомін у поодиноких громадах, де на тому тлі приходить до розбиття. Вони закликали УКК, щоб він створив відповідну комісію, або в інший спосіб намагався зліквідувати суперечності й непорозуміння в громадах, бо це неґативно відбивається на цілому громадському житті, зокрема на акції Народного Фонду.

ХАРАКТЕРИСТИКА СУПЕРЕЧНОСТЕЙ

Під час дебат, як і в деяких звітах, звернено увагу на суперечності в УККомітеті. Реасумуючи всі ці завваги, деякі члени Екзекутиви й Ширшої Ради ствердили, що ці суперечності перебільшено й вони далеко не є такі, як це могло б здаватись. Ці суперечності були звичайною демократичною різноманітністю поглядів, і то навіть не в розумінні здеклярованої опозиції, бо висліди голосування дуже часто змінювались, залежно від справи, яку вирішувано. Підкреслювано теж, що ці розбіжності поглядів відносились виключно до всіляких тактичних і практичних потягнень УКК, а не до принципів і цілей. Висловлювано переконання, що ці розбіжності думок і поглядів не тільки не паралізують, але й „підганяють" діяльність виконавчих органів УКК.

ВЕЛИЧЕЗНІ ДОСЯГНЕННЯ

Всі без вилімку дискутанти й учасники нарад однодушно стверджували, що УККомітет в звітовому часі проробив величезну працю і добився, в його можливостях, максимальних успіхів. Це недвозначно виказували звіти поодиноких членів Екзекутиви, зокрема голови проф. Л. Добрянського та його заступника п. Д. Галичина.

Тому, що в компетенції річних нарад Крайової Ради УКК не є виносити рішення, тільки рекомендувати, збори закінчено ухвалою відповідних резолюцій.

ЗВІТ ЗАСТ. ГОЛ. Д. ГАЛИЧИНА

(Закінчення зі стор. 1.)

дві головні, яким треба віддати дещо більше уваги. До цих двох проблем зараховую нашу акцію у зв'язку з внесеною конґресменом Лоренсом Смитом в Палаті Репрезентантів резолюцію ч. 58, та нашу участь у піддержуваних американськими офіціяльними чинниками зусиллях американських приватних кіл довести до створення спільного антибольшевицького фронту екзильних груп з Совєтського Союзу. Першу справу з'ясував уже голова проф. Лев Добрянський, який тією справою в першу чергу займався. Все ж таки я дозволю собі до цього ще кілька завваг додати.

Це вже відомо, що цю резолюцію, яка мала б рекомендувати урядові З'єдинених Держав нав'язати безпосередні дипломатичні зв'язки з підсовєтськими республіками Україною й Білоруссю та обмінятись з Києвом і Менськом дипломатичними представниками, інспірував Український Конґресовий Комітет. Ми не маємо жадних ілюзій щодо можливостей практичного здійснення тієї резолюції, але вже самий процес її розгляду в Конґресі З'єдинених Держав робить, в нашому розумінні, величезну прислугу не тільки українській справі, але й З'єдиненим Державам та вільному світові в їх психологічній війні проти большевизму. Розгляд тієї резолюції в Конґресі та викликане тим заінтересування нею екзекутивним відділом нашого уряду, зокрема Державного Департаменту, видвигає в цілій ширині проблему української державности на порядок дня американської практичної політики. Про широку акцію Українського Конґресового Комітету в тій справі, зокрема про справжній „Український День" в Конґресі під час свідчень наших українських і американських представників в справі тієї резолюції, як теж акція наших відділів для прихилення для тієї резолюції опінії поодиноких законодавців — відома нашому загалові з преси, як і з вияснень голови Українського Конґресового Комітету. Вважаю, що резолюція ч. 58 та акція в тій справі становить одне з найбільших досягнень акції Українського Конґресового Комітету в користь української визвольної справи та американської ініціятиви в психологічній війні проти большевизму. Цього успіху не можна б було добитись, якщо б Український Конґресовий Комітет своєю загальною акцією й репрезентацією не був здобув собі належного довір'я й авторитету в американській публічній опінії та в американських урядових колах.

Чи не найбільше розголосу й суперечностей не тільки в звітовому часі, але й впродовж цілого існування Українського Коґресового Комітету була викликала його участь в очолюваній і веденій Американським Комітетом для Визволення від Большевизму акції створення спільного антибольшевицького фронту всіх екзильних груп з Совєтського Союзу. Сьогодні в цій справі існує вже — можна б сказати — ціла література й... ціла леґенда, яка — з жалем мушу ствердити — не виставляє нашому загалові надто доброго свідоцтва політичної зрілости.

Початки цієї акції сягають ще до 1951-го року, коли Американський Комітет був створений та почав свою діяльність. Не треба витрачати слів на докази, що Український Конґресовий Комітет мав не тільки право, але й обов'язок заінтересуватись тим Комітетом та його акцією. Це з трьох головних причин:

1) Американський Комітет був створений і його акція відносилась до того політичного простору, в якому видатне місце займає Україна і яким до живого заінтересований Український Конґресовий Комітет та український нарід;

2) Американський Комітет мав відповідну підтримку американських урядових кіл та в більшій або меншій мірі віддзеркалював становище й опінію тих кіл у справах Східньої Европи;

3) Відповідна репрезентація української справи на тлі діяльности того Комітету насувала виїмкову нагоду видвигнути українську визвольну справу та відповідно поставити її на тлі цілої східньо-европейської проблематики в американській закордонній політиці.

Ці проблеми вже були заторкувані на 5-му Конґресі й опісля навряд чи були наради Українського Конґресового Комітету, на яких не було б мови на цю тему..."

„...Якщо розглядати акцію Українського Конґресового Комітету в тій справі в світлі фактичного стану й розвитку та документів, можна прийти до безсумнівних висновків, що та акція:

1) Допомогла спопуляризувати українську визвольну проблему на широкому тлі американської закордонної політики відносно Сходу Европи та на тлі загальних східньо-европейських справ.

2) Допомогла поширити правду про Україну та її змагання.

3) Виявила українську добру волю по лінії американської політики спільного світового фронту проти большевизму.

4) Скріпила віру американських приятелів українського визволення не тільки в слушність української визвольної справи, але й в правильність української визвольної політики.

5) Здобула й переконала нових американських приятелів.

6) Виявила та поставила в належному світлі імперіялістичні тенденції білої російської еміґрації та у великій мірі скомпромітувала їх американських протекторів.

7) Припинила — в нашому найглибшому розумінні — шкідливу для Америки акцію Американського Комітету по лінії імперіялістичних тенденцій російських білих еміґрантів та їх американських протекторів.

8) Зробила українську визвольну справу підметом і арґументом в американській політиці відносно Сходу Европи.

9) Дала можливість зайняти єдино гідне для українського народу становище в американській і кожній політиці відносно Сходу Европи, потверджуючи бажання української співпраці й дружби з усіми народами, включно з росіянами, але тільки й тільки під умовою, що буде визнане самозрозуміле право українського народу на самовизначення та що буде підтверджений історичний факт такого самовизначення в Соборній Самостійній Українській Державі з 1918-19 років, заперечений опісля й до сьогодні російськими большевиками.

Це є фактичні результати акції Українського Конґресового Комітету в справі твореного Американським Комітетом спільного фронту. Це є ці безсумнівні успіхи, яких ніхто не може і не потрапить заперечити, якщо оцінюватиме ту акцію в цілості, а не її поодинокими епізодами й тактичними потягненнями..."

В дальших з'ясуваннях праці УКК п. Галичин зупинився на таких справах, як загальна політична акція УКК, інформаційно-пропаґандивна служба, українські справи, американсько-українська спільнота, Український Народний Фонд, праця Екзекутиви, Політичної Ради й канцелярії УКК, закінчуючи свій звіт відповідними висновками.

П. Галичин, який проводив нарадами, закінчив їх загальними підсумками пізно в неділю ввечері, стверджуючи загальний успіх і контруктивність тих річних зборів. Він, зокрема, повторив те, на що під кінець зборів звернув йому увагу приявний на них відомий приятель української визвольної справи, автор конвенції Об'єднаних Націй проти народовбивства, проф. Рефаїл Лемкін, який заявив, що бував на багатьох зборах інших національних груп, але найкраще почувається й має найбільше вдоволення з цих зборів УКК. Проф. Лемкінові заімпонував, зокрема, факт, що хоч в УКК є й розбіжності думок на поодинокі справи, проте в ньому існує ідейна й ділова єдність, якої не змогли розбити всі вороги українського визволення, не зважаючи на великі їх зусилля в тому напрямку.

Збори закінчено відспіванням українського національного гимну.

Жовтень — місяць КНИЖКИ!

КНИЖКА — ЦЕ НАЙКРАЩИЙ І НАЙВІРНІШИЙ ПРИЯТЕЛЬ ЛЮДИНИ! ВОНА ПРОВАДИТЬ, ПОТІШИТЬ ЧИТАЧІВ І БУДЕ ЇМ НАЙЛІПШОЮ РОЗРИВКОЮ ПІДЧАС ОСІННЬОЇ І ЗИМОВОЇ НЕПОГОДИ. КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ І ЗАМОВЛЯЙТЕ КНИЖКИ!

ВЕЛИКА ВИПРОДАЖ КНИЖОК У КНИГАРНІ „СВОБОДИ"

СПИС КНИЖОК
ЩО ЇХ ЩЕ МОЖНА ДІСТАТИ У
КНИГАРНІ „СВОБОДИ"

Книжки, поміщені в цім ціннику, є по кілька примірників. Тому спішіть зі замовленнями!

Аритметичні правила А. Чепіги (перерібка В. Верниволі) — $ .20
Безхатний (Діти Степу), Олександра Лугового, оповідання з канадійського життя — $2.00
Беніта — роман, Г. Р. Гаґґард — $ .50
Батько зачумлених, Юлій Словацький, перекл. В. Держирука — $ .10
Блискавиці, суспільна студія, і Жовнірські оповідання, М. Яцкова — $ .50
Броди — збірник статтей і нарисів за редакцією О. Лисяка $1.50
Борці за правду, історичне оповід. А. Кащенка, 4-те видання $ .45
Брати Моуглі, оповіданя з життя дитини між звірями, Р. Кіплінґа (переклав Ю. Сірий) — $ .60
Бузковий цвіт, М. Цуканова — $1.00
Варіят з 1906 року. — 2. Вірші. — 3. Між бурливими филями, драма на 4 дії В. Бабієнка — $ .35
Весела бандура, повний збірник веселих і жартівливих пісень і приспівів до музичних інструментів і танців — $ .50
Велике Цабе — Д. Гуменна — $2.50
Вечері на хуторі біля Диканьки, повістки М. Гоголя ч. I і II $ .30
Вибір Поезій О. Федьковича — $ .10
Толстой Лев: Відродження. Два томи в 3-ох частинах — $2.50
Відмолодження, після д-ра А. Штайнаха написав Петро Франко, з образками — $ .10
Вічевий співаник — $ .05
В неділю рано зілля копала — О. Кобилянська — $1.50
В затінку й на сонці та інші оповідання, нап., Юрій Кміт, брош. 35, оправлена — $ .75
Вода в природі. — Умірковний та щирий, В. Винниченка. — Заграй. — Останки „Фортуни". — Дні нашої слави і недолі — $ .20
В обіймах Давуна — Г. Вузол — $ .85
В 60-ті роковини смерти Т. Шевченка. Зібрав д-р З. Кузеля — $ .10
Шевченко Т.: Гайдамаки з порт. автора і ілюстр. Брош. — $ .50
Галка смерти. Свобідно за М. Твейном перекл. В. Держирука $ .10
Гетьман Мазепа. Дуже поучаюча книжка з ілюстраціями — $ .25
Голод, оповідання В. Винниченка — $ .10
Гостинці, збірка фейлетонів Миколи Синежупанця — $ .25
Гумор і сатира — $ .25
Гуморески, нап. А. Аверченко, пер з російського, брош. — $ .20
Гуцули й Гуцульщина Г. Хоткевича — $ .25
Ґеновефа, оповід. про княжну невинню засуджену на смерть $ .30
Майрік Г.: Голем. Оповідання. Опр. — $1.50
Граф Монте Крісто — О. Діма 4 томи — $5.00
Достойно єсть, збірка в Шевченкові роковини — $ .15
І. Сорокатий: До Складу і Прикладу — $ .20
Де любов, там і Бог, опов. ґр. Л. Тостоя (перекл. Ю. Сірий) $ .15
Дещо про гроші — $ .10
Для домашнього огнища, повість І Франка — $ .85
Доля України, вірші, Дм. Штоґрина — $ .35
До світла, оповідання Івана Франка — $ .15
Думки, Тарас Шевченко — $ .20
Дяк, оповідання Марка Вовчка — $ .20
Енциклопедія українознавства — три великі книги в полотняній справі — $48.60
Жах. Збірка оповідань Бандурист — $ .10
Жителі Марса, Вол. Ґериновича — $ .10
Життя, зарібки, організації і т. п. в Злучених Державах — $ .15
Жінка і її значіння в суспільнім життю. — Сільський хірург (3 ілюстрації). — Смерть отамана. — Дурень. — Дні нашої слави і недолі — $ .15
Залісся, повість О. Маковея, друге справл. видання, брош. — $1,00
Записна книжка, оповідання В. Винниченка — $ .10
За стрілецький звичай — роман — О. Лисяк — $1.75
Збірка „Вільного Слова" за 1. рік видання, в полоні, 1916 р. $ .10
Збірка оповідань для української молодіжи — $ .40
Збірка повісток — $ .10
Збірник народних пісень і дум, брош. 50 ц., опр. — $ .75
Звірячий зимовник — байки — Д. Соловій — $ .75
З Дніпра на Дунай, оповідання для юнацтва з часів скасування Запорозької Січі, А. Кащенка, 3-те видання — $ .40
З життя первісного чоловіка, про життя первісних і сучасних дикунів — $ .35
З журбою радість обнялась, збірка віршів О. Олеся — $ .60
З венесуельського щоденника — Л. Стаховський — $ .70
З культурного життя України, написав д-р Зенон Кузеля — $ .10
Завдання нової школи, написав д-р Ґустав Вінекен — $ .10
Злат-Жолудь — О. Сацюк — $1.00
Золотий потічок голодного Харкова — О. Звичайна — $ .35
Іван Дурак та інші оповідання, ґр. Л. Толстоя — $ .25
Іван Франко (з портретом). Д-р М. Лозинський — $ .25
Іван Франко, біографічно-літературний нарис — $ .20
Іван Коновченко і інші оповідання — $ .20
Історія заложення Злучених Держав Америки. — Самсон. — до тих, що сміються з пяної людини. — Як Сніжка щось по ночи водило і що то було (1 ілюстрація). — Бог на землі (індійська казка). — Свати. — Дні нашої слави і недолі — $ .15
Кайдашева сім'я — І. Нечуй-Левицький — $1.00
„Каменярі", журнал Студентського Кружка при Інституті ім. Петра Могили в Саскатуні, за рік 1919 — $ .75
Казки про циганів — $ .10
Кляса проти кляси, Л. Мартова — $ .10
Козацька пімста, оповідання з козацької старовини, А. Чайковського, друге видання — $ .40
Контрасти, нарис, В. Винниченка — $ .10
Короткий підручник до науки німецької мови — $ .15
Кудеяр — Костомарів — $ .75
Ю. Федькович: Люба-Згуба, повість, опр. — $ .35
Леґенди старокиївські — Н. Королева — $1.00
Лист з пекла й інші оповідання — $ .25
Лихоліття Холмщини й Підляшшя — П. Оліїник — $ .70
Лист шинкаря до Люципера і відповідь. — Про алькоголь — $ .10
Свидницький А.: Люборацькі. Сімейна хроніка. Опр. — $1.50
Монольоги. Книжечка ч. 1 — 20 ц., ч. 2 — 20 ц., ч. 3 — 20 ц., ч. 4 — 20 ц. Разом всі 4 книжечки за — $ .75
Маґічне місто — М. Петрівський — $ .75
Мана — Д. Гуменна — $1.50
1. Маска, 2. Краса, оповідання А. Чехова — $ .10
Мара комунізму — М. Дурделла — $ .50
Марія — У. Самчук — повість — $2.00
Місяць свідок і інші оповідання — $ .20
Молодий вік, оповідання для молодіжи, Кн. 1. — $ .40
Миргородський Ярмарок — О. Звичайна — $ .60
Богдан Лепкий: Маркіян Шашкевич, з ілюстраціями, брош. $ .35
На верхах. Різдвяна фантазія В. Держируки — $ .05
Наголос — П. Ковалів — $ .75

На зелених горах, збірка поезій О. Олеся — $ .15
Над озером — С. Котик — $1.00
Напад на Січ, оповідання Данила Мордовця, і Павло Полуботок, поема С. Руданського — $ .10
Наука природи, вступні відомости на 1. клясу ґімназіяльну та для народ. шкіл, нап. Поль Бер, перекл. з франц. мови під редакцією Т. Губенка, з 183 малюнками — $ .35
На білих скалах, повість А. Франса, перек. І. Галущинський $ .65
Начерк стилістики, поетики і реторики, д-р К. Лучаковського $ .40
Навернений грішник, оповідання Б. Пруса — $ .20
Народний Декляматор, з переднім словом і вступними замітками, 107 різних віршів, опр. — $1:50
На становищі — М. Николишин — $ .40
На стрічу сонцю золотому, повість Марії Колцуняк — $ .50
На чужині, опов. за різні пригоди в чужім краю, І. Спілки — $ .15
Не плач Рахиле — Ю. Тис — містерія драма — $ .40
Не піддавайся біді, опов. з селян. життя, д-р А. Чайковського $ .25
Не-читальник, Л. Мартовича — $ .40
Незвичайні пригоди Матія Сандорфа, повість у 2-ох томах, Ю. Верного — $2.50
Німецька селянська війна, Фр. Енгельса (переклат з німецького В. Левицький) — $ .40
Новелі, Кн. І., Юрія Сірого — $ .70
Огляд бувальщини українського народу, переповів В. Андрієнко, з 40 образцями і 3-ма мапками — $ .20
Огонь на услугах чоловіка (3 ілюстрації). — Становище пяниці. — Янко музика. — Свинячий син. — Дні нашої слави і недолі — $ .15
Оповідання з військового життя і інші — $ .15
Оповідання Олекси Стороженка — $ .15
Оповідання Пантелеймона Куліша — $ .15
Опришок і інші оповідання — $ .20
От собі сторійки, написав Рудиярд Кіплінґ, переклав Вас. Ткачкевич, з трьома образцями, брош. — $ .35
От собі казочки, нап. Рудиярд Кіплінґ, пер. В. Ткачкевич, з двома образками, брошурована 20 ц., оправлена — $ .50
Лепкий Богдан: Писання Богдана Лепкого, з порт. автора і з нарисом його літерат. діяльности, написаним В. Верниволею. Том І. Вірші, том ІІ. Проза. В полот. опр. — $5.00
Пахощі — А. Галан — $1.00
Перелетні птахи — І. Керницький — $1.50
Про плекання і лічення домашніх звірят. Практ. порадник — $ .25
Півтора людського — В. Чапленко — $1.50
Під тихий вечір — Б. Лепкий — $1.95
Під чужими прапорами — М. Небеляк — $1.50
Пісні еміґрантів — $ .10
Повісти Т. Шевченка, 1-ший том: Артист, Музика і ін. 2-гий том: Наймичка й інші — $ .90
Поезії О. Олеся — $ .50
Поезії. Твори, том ІІ. Куліша — $ .50
Полонений на Кавказі, нап. ґр. Толстой, правдива подія з російського, брош. 20 ц., опр. — $ .40
Поєдинок з дияволом — 2 томи — Гай-Головко — $2.00
По той бік світу — О. Драгоманова — $1.00
Подорож Гулівера до великанів — $ .20
Подорож до місяця — Ю. Верне — $ .40
Порадник лікарський — $ .20
Починок, оповідання Б. Лепкого — $ .15
Пригоди статечної миші, нап. Д. Мамин-Сібіряк, видання 3-тє, з малюнками художника М. Погрібняка — $ .10
Припізнений московський пашпорт, оповідання М. Твейна — $ .10
Притча про садівника та інші оповідання, Мстислава Руса $ .40
Про алькоголізм, нап. М. Чайковський, з 11 ілюстраціями — $ .10
Про батька козацького Богдана Хмельницького. Написав М. Грушевський — $ .30
Промови, декламації і желання на весіллях, хрестинах і забавах — $ .10
Про світ Божий, бесіди по природознавству, Ю. Сірого — $ .40
Проти алькоголю — $ .20
Рай — В. Барка — $3.00
1. Про Шевченкові твори. 2. Оферма, опов. з військ. життя — $ .20
Рибалка Панас Круть, оповідання Івана Левицького — $ .15
Рідне Слово, збірка новель і оповід. укр. авторів, брош. — $ .75
Різдвяна ніч (з 10 образками), Миколи Гоголя — $ .20
Розгром — І. Багряний — $ .60
Розмова поляка з русином, веселий вірш, в котрім русин висміває польську пиху — $ .10
Розмова тверезого пияка Василя з горівкою, нап. М. Гринишин — $ .10
Революція в Росії (від 1862 р. до найнов. часів). Т. Ф-н. — $ .15
СССР — в'язниця народів — Данько М. — $ .25
Сотничиха Гандзя, написав Дмитро Тягнигоре — $ .35
Самостійна Україна Р. У. П. — $ .15
Самоуправа школярів, нап. Йоганнес Геп, пер. В. Мороз — $ .60
Селянська санаторія — О. Звичайна — $1.65
Свято весни. — Ворог між нами. — Христос воскрес. — До часу збанок воду носить (2 ілюстр.). — Тополя (1 ілюстрація). — Мати. — На Великдень. — Старинний звичай. — Дні нашої слави і недолі — $ .20
Серед куль та гранат. (Начерки). Евген Воровський — $ .10
Серце не навчити. — Побратими. — Вістун. Оповідання — $ .10
Серед темної ночі — Б. Грінченко — $ .50
Сила і краса, повість В. Винниченка і Як баба Горбулиха зробила страйк, оповідання А. Грабка — $ .25
Симфонія землі — Ю. Тис — $1.00
Сила і слабість комунізму — У. Скит — $ .20
Сільська вчителька, оповідання Д. Чіамполього — $ .10
Скрипка на камені — О. Сацюк — п'єса — $ .50
Словар англійсько-український — М. Подвезько — $4.00
Славні побратими, історичне опов. А. Кащенка, вид 5-те — $ .20
Словарик, пояснення чужих та не дуже зрозумілих слів, В. Доманицького — $ .30
Спартак, провідник римських ґлядіяторів, історична повість Ц. Самойлова — $ .30
Сорокаті штани і інші веселі оповідання — $ .25
Сплачений довг, опов. з міщанського життя, Дан. Лепкого — $ .20
Спогади фронтовика — Є. Загачевський — $1.40
Спочив мій дух і інші оповідання — $ .15
Старий горобець, оповідання Д. Мамина-Сібіряка, з рос. мови перекл. Г. Черняхівський, видання 3-тє — $ .10
Сумна казка й інші оповідання — $ .10
Тарас Шевченко, в столітні роковини — $ .20
Таємний фронт — С. Любомирський — $ .85
Таємний злочин — Я. Н. Крет — $ .40
Тайни цісарської родини, опис життя австр. пануючих — $ .50
Тисяча й одна ніч — арабські оповідання для молоді — $ .75
Три оповідання (Воля, Пропасть, Сміх), нап. Л. Андреєв — $ .20
Три оповідання Д. Мамина-Сибіряка (Старий горобець, Пригоди статечної миші, Поганий день Василя Івановича), з малюнками — $ .25
Три поеми Т. Шевченка (Сон, Великий льох, Неофіти), з передмов. й пояснен. Б. Лепкого і з 2 портретами автора — $ .35
Українські школи в Галичині у світлі законів і практики, написав К. Федорович — $ .25
Українська еміґрація в Злучених Державах Америки, написав Юліян Бачинський, 75 ілюстрацій і 2 карти — $2.00
У гостях добре, дома ліпше, історичне оповідання Дрозда (О. Кониського), видання друге, брош. 85 ц. опр. — $1.50
Україна-Русь і мозковізм — І. Павелко — науково популярний нарис — $ .80
Україна в світовому господарстві, нап. Карло Коберський — $ .60
Українські народні казки — М. Лукіяненко — $1.25
Українські народні казки — видання Сурми — $2.60
У дружньому колі — оповідання і вірші зібрав Б. Данилович $ .40
Український штукар, 212 гарних штук до забави. — Зміст: Часть 1. Забави фізичні і хемічні. — Часть 2. Штуки з картами. — Часть 3. Штуки руханкові. — Часть 4. Штуки жартівливі — $ .50
Українці в Америці, Ор. Кириленка — $ .20
Фабіоля — о. А. Волошин — $ .40
Фільософія штуки, нап. Г. Тен, проф. в школі красних штук у Парижі, перекл. Ол. Барвінський, І. часть — $ .50
Христос в гарнізоні, оповід. з військового життя, М. Яцкова $ .40
Чортківська офензива — вид. Бр. кол. Вояків 1-ої УД УНА $. 50
Чужиною, збірка поезій О. Олеся — $ .50
Чутлива совість, Татко, оповідання Д. Н. Маміна-Сибіряка, з російської мови перекл. Марія Кузьмова — $ .20
Шкільні образки, написав Дмитро Макогон — $ .10
Шевченко і його Україна. Зміст: Заповіт. — На Шевченковій могилі. — Поклін душі великій. — Тарасові Шевченкові. — Де памятник Тараса? — Памяті Тараса Шевченка. — Шевченко для свого народа. — Чому кожний українець і кожна українка повинні знати життя Тараса Шевченка. — Шевченко між народом. — На Тарасовій могилі. — Кирило-Методіївське братство. — Винятки з творів Тараса Шевченка. — Заповіт Тараса Шевченка в чужих мовах — $ .25
Шевченко про мистецтво, розвідка Богдана Лепкого — $ .10
Д-р Л. Мишуга: Шевченко й Жінка. Надається на відчит на Шевченківські Свята. Ціна — $ .50
Шлях до соціялізму, Отона Бауфа, переклав П. Дідушок — $ .25

Що таке державно-громадянське виховання, д-ра Георґа Кершенштайнера, авторизований переклад із 3-го ляйпціґського видання д-ра Василя Сімовича, з провідним словом автора, з його портретом та біографією — $ .50
Ягілки, 51 українських народних пісень і забав на Великдень з розвідкою про ґенезу ягілок і їх теперішній вигляд — $ .20
Як вести збори, нап. К. Немова — $ .10
Як закладати читальні і вести бібліотеки. — Чому рік має 365 днів. — Що таке грім. — Алькоголь, повільна отруя. — Шинок. — Чотири днів В. Гаршина. — Заповіт Ярослава Мудрого. — Дні нашої слави і недолі — $ .15
Як стати по українськи грамотним, короткий укр. правопис із додатком: Дещо з укр. граматики, В. Верниволі — $ .25
Як мужик ходив до царя правди шукати й інші оповідання — $ .15
Як нам задовольняти наші пекучі потреби, деякі поради владі і населенню України — $ .10
Як стати горожанином Злучених Держав — $ .30
Як опридїлити вагу живої худоби — $ .10
Як осягнути успіх? — $ .15

НОТИ

З цих творів Книгарня „Свободи" має ще по кілька або кільканадцять примірників, тому хто скорше замовить, той зможе ще їх дістати.

НОТИ НА ФОРТЕПІЯН

1) Дівча в сінях стояло. 2) Ой за гаєм, гаєм, фортепіянові соля (дуже легкі), зібрн. М. Едельман — $ .35
П. Ніщинський: Закувала та сива зозуля, фортеп. сольо — $ .50
М. Лисенко: Засвистали козаченьки, марш з оперети „Чорморці" — $ .50
С. Монюшко: Козак („Стоїть явір над водою") фортеп. сольо $ .75
В. Заремба: Сонце низенько, вечір близенько, три мельодії української пісні. — $ .75
Українські марші (ч. 20) зібрав Е. Турула — $ .75
201 пісень — збірник найкращих українських пісень — $2.00
Коляди і щедрівки — І. Соневицький — $1.00
Веснівки — І. Соневицький — $1.00

МУЗИЧНІ ТВОРИ

Українські пісні й думи на один голос в супроводі фортепіяна. Містить 14 різних українських пісень і дум різних композиторів, зібрав Е. Турула — $ .70
Українські гимни. 13 різних гимнів на мужеський і мішаний хор в супроводі фортепіяна, зібрав Е. Турула — $ .75
Я. Степовий: Музика до творів О. Олеся. 9 соль і 1 дует в супроводі фортепіяна — $1.00
Музика до слів В. Пачовського різних композиторів на жіночий і мужеський хор в супроводі фортепіяна. 4 твори, зібрав Е. Турула — $ .70
Музика до слів Б. Лепкого, Барвінського і Січинського, сольоспіви в супр. фортеп. Зібрав Е. Турула — $ .70
Музика до слів І. Франка різних композиторів на міш. хор в супроводі фортепіяна. 8 творів, зібрав Е. Турула — $ .75
Українські маршові пісні. для хору зіб. Е. Турула. 14 творів $ .75

ДЛЯ ДІТЕЙ І МОЛОДІ.

Брати Моуглі — Р. Кіплінґ — $ .60
Брисько, Ґуска і Лисичка — М. Підгірянка — Е. Козак — $ .30
Борці за правду — історичне оповідання для молоді. А. Кащенко — $ .45
Для малят про звірят — ілюстрований збірник для дошкілят — $ .60
З Дніпра на Дунай — оповідання для молоді — А. Кащенко $ .40
Зима — збірник оповідань і віршів — $ .50
Звірячий зимовник — байка — Д. Соловій — $ .70
Казки — І. Франко — $ .25
Княжа слава — А. Лотоцький — $1.00
Козацька помста — А. Чайківський — $ .40
Літо — збірник оповідань і віршів — $ .70
Лис Микита — І. Франко — $ .50
Медовий Телесик — віршована казка — Р. Завадович — $ .40
Напад на Січ — Д. Мордовець — $ .05
Осінь — М. Юркевич — $ .70
От так казки... — Р. Кіплінґ — переказав Ю. Сірий — $ .75
От собі сторійки — Р. Кіплінґ — $ .35
Переполох — Р. Завадович — $ .50
Під Корсунем — оповідання для молоді — А. Кащенко — $ .45
Подорож Гулівера до великанів... — $ .20
Пригоди качурика — цікаве оповідання з малюнками — $ .15
Про горобця славного молодця — Ю. Сірий — $ .40
Сойка-Штукарка — Р. Завадович — $1.00
Світова мандрівка краплини води — Ю. Сірий — $ .40
Старий горобець — Д. Малин-Сібіряк — $ .10
Тисяча й одна ніч — арабські оповідання — $ .75
Три оповідання з малюнками — Д. Малин-Сібіряк — $ .25
У Дружньому колі — оповідання і вірші — В. Данилович — $ .40
Українські народні казки — М. Лукіяненко — $1.25
Українські народні казки — упорядкувала О. Іваненко — $2.00
У нетрях Копет-Дагу — повість для молоді — В. Чапленко $ .50

ШКІЛЬНІ ПІДРУЧНИКИ.

Мово Рідна — Буквар-Читанка — І. Корицький — $2.00
Нова початкова читанка — І. Шклянка — $1.40
Україна земля моїх батьків — Ю. Сірий — $1.25
Географія України — М. Дольницький — $1.50
Українська мова — Б. Романенчук — $ .85
Граматика української мови — О. Панейко — $2.00
Українська читанка для III-ої кляси — $1.00
IV Читанка — Матвійчука — $ .75

ПІД УВАГУ ТЕАТРАЛЬНИМ ГУРТКАМ!

ВЕЛИКИЙ ВИПРОДАЖ ТЕАТРАЛЬНИХ ПІДРУЧНИКІВ, ДРАМ, П'ЄС, КОМЕДІЙ.

Якщо хто закупить тих книжок на 5 дол., одержує 25% опусту.

Антипко — комедія в 3-ох діях — Н. Ярославич — $ .25
Батьки і діти — драма з нар. життя — О. Котанський — $ .25
Безбожник — жарт на одну дію — О. Глум — $ .10
Безбатченко — драма на 4 дії — Ч.Ківшенко — $ .20
Блудний син — М. Приймак — $ .15
Бурлака — драма в 5 діях — Карпенко Карий — $ .35
Борці за мрії — І. Тогобічний — $ .35
Батькова казка — драма на 5 дій — І. Тобілевич — $ .25
Вертеп — п'єса на 3 дії — М. Підгірянка — $ .15
Верховинці — драма на 3 дії — О. Котеньовський — $ .25
В родиннім краю — драма — А. Веретельник — $ .15
В долині сліз — драма — Е. Карпенко — $ .40
Великий князь Володимир — історична драма — В. Ковальчук — $ .40
Вій — фатастична комедія на 5 дій з партитурою — Л. Кропивницький — $1.00
Гріх — драм. картинка на 1 дію — Ф. Дудко — $ .10
Гей на Івана, гей на Купала — оперетка на 1 дію — $ .15
Геть з мужчинами — комедія в 3-ох діях — $ .20
Голодний Дон-Жуан — жарт на 1 дію — І. Лисенко-Копис — $ .15
Граф фон Габенікс — комедія на 2 дії — $ .20
Горе бабіям! — фарс-мозаіка на 3 дії зі співами — $ .25
Глитай, або павук — драма в 4-ох діях — Л. Кропивницький $ .30
Два домики й одна фіртка — комедія в 1 дії — Л. Лотоцький $ .15
Дівочі мрії — траґі-комедія в 6 діях — С. Ковбель з італ. — $ .25
Дві поради — комедія 1 дія — Н. Баффіко — $ .10
Для ближніх — драма на 4 дії — Я. Косовський — $ .25
Давно те ділось — п'єса на 5 дій — Р. Мійченко Гай — $ .20
Досиджувала посагу — жарт на 3 дії — В. Мартиневич — $ .20
Єврейський розвід — драма на 5 дій — Л. Суходольський — $ .25
Запорожець за Дунаєм — оперета в 3-ох діях — С. Артемовський — $ .25
Закукурічені тітки — комедія — Л. Лотоцький — $ .25
Згідливе подружжя — комедія на 1 дію — Ж. Куртлін — $ .15
Зйахорка Солоха — жарт на 1 дію — С. Каминець — $ .15
За сестрою — п'єса на 5 дій — Б. Іванко — $ .25
Змійка — комедія на 4 дії — Г. Гаєвський — $ .20
За краще завтра — п'єса на 3 дії — М. Баланчук — $ .25
Закляте джерело — фант. картина зі співами — С. Чубата — $ .15
З тамтого світа — комедія в 3-ох діях — В. Мартиневич — $ .20
Зимовий вечір — М. Старицький — $ .20
За друзі своя — драма в 5-ох діях — В. Товстонос — $ .20
Заздрісні — комедія на 2 дії — П. Франко — $ .15
З живого медведя — п'єса в 3-ох діях — В. Будзиновський $ .20
Життя людини — п'єса на 5 картин — переклад, Ф. Дудка — $ .20
Житейське море — комедія на 4 дії — І. Тобілевич — $ .20
Жидівка вихрестка — драма в 5-ох діях — Тогобочного — $ .50
Жонатий мефістофель — фарс на 3 дії — $ .25
Ідея і любов — драма на три дії — П. Савчук — $ .50
Їхав стрілець на війноньку — п'єса на 5 дій — О. Пирятинський — $ .20
Кара за гріх — П. Свій — $ .35
Камінний господар — драма — Л. Українка — $ .35
Княгиня Любов — староукраїнська драма-дума в 3-ох діях — С. Яричевський — $ .25
Капраль Тимко — мелодрама на 5 дій з партитурою — $ .50
Княгиня Капучідзе — фарс на 3 дії — Я. Молієр — $ .50
Київ наш! — історична драма на 5 дій — В. Радовищенко — $ .50
Комедія про чоловіка, що оженився з немовою — жарт в 2 діях — А. Франс — $ .20
Крути — історична драма на 3 дії — М. Мирославич — $ .20
Козацьке сватання — 3 дії — $ .25
Кохання в мішках — жарт на 1 дію зі співами — М. Гоголь $ .20
Кума Марта — п'єса на 5 дій — Ф. Шашковський — $ .20
Лікар-Штукар — жарт на 1 дію — Моліер — $ .20
Модерний господар — комедія на 3 дії — М. Приймак — $ .20
Мазепа — драма в 5 діях — С. Комишвацький — $ .35
Між двох сил — драма на 4 дії — А. Винниченко — $ .50
Маруся Богуславка — історична драма на 4 дії з партитурою — М. Старицький — $1.00
Маніґрула — комедія в 1-ій дії — Я. Майданик — $ .15
Майська ніч — комедія на 3 дії — за повістю Гоголя — $ .15
Мамона — п'єса на 5 дій — В. Герасимович — $ .25
Мати-наймичка — І. Тогобочний — $ .30
Месія — різдвяна картина на 3 дії — В. Андрушків — $ .25
Ми і вони — нар. драма, 2 дії — А. Карпінський — $ .35
Молоді паростки — драма на 3 дії — І. Гаврилюк — $ .50
Мовчи язичку — жарт на 1 дію — Г. Марусин — $ .20
Міщани — драма на 5 дій — В. Мартиневич — $ .40
Назар Стодоля — драма в 3-ох діях — Т. Шевченко — $ .50
Нещасне кохання — драма в 5 діях — Манько — $ .40
Нахмарило — комедія на 4 дії — В. Грінченко — $ .20
Ніч під Івана Купала — драма в 5-ох діях — М. Старицький $ .10
Непорозуміння — жарт на 1 дію — С. Кремінь — $ .20
Невольник — драма в 5-ох діях — Карпенко Карий — $ .20
Нечиста сила — комедія в 4-ох діях — В. Рутковський — $ .35
Наука в ліс не заведе — Р. Моґетич — $ .20
Ніч новоженців — сценічна картина на 1 дію — І. Нікорович $ .15
Новітні чорти — комедія в 4-ох діях — А. Данко — $ .20
Новоженці — комедія в 2-ох діях — В. Верizон — $ .25
Облога замку — мелодрама на 5 дій — П. Савчук — $ .50
Одружіння — комедія в 3-ох діях — О. Пчілка — $ .20
Ох, не люби двох — оперета в 3-ох діях — А. Нагорянський $ .35
Ой не ходи Грицю — нар. драма в 5-ох діях—М. Старицький $ .35
Орися — п'єса на 4 дії — А. Володський — $ .35
Ой Морозе, Морозенку — драма на 3 дії — М. Лужницький — $ .20
Паливода — комедія на 4 дії — І. Тобілевич — $ .20
Панна штукарка — жарт на 3 дії — Ф. Володський — $ .30
Павуки — комедія на 3 дії — Н. Ярославич — $ .20
Пасхальна драма — великодній образ в 4-ох діях — В. Левицький — $ .20
Пекло в хаті — Р. Сурмач — $ .15
Поцілунок Юди — п'єса на 4 дії, — переклад В. Мартиневича — $ .50
Побережники — комедія на 1 дію — І. Федорак — $ .15
Перелесник — нар. драма на 5 дій — В. Мартиневич — $ .25
Примхи долі — комедія на 1 дію, переклад з франц. — $ .20
Панські примхи — жарт на 1 дію — Д. Гункевич — $ .20
Пташка щастя — п'єса на 3 дії — Ф. Аляхнович — $ .25
Перед бурею — п'єса в 4-ох діях — К. Гандурін — $ .35
По ревізії — етюд в одній дії — М. Кропивницький — $ .35
Правда все горою — Р. Сурмач — $ .25
Понад наші сили — драма в 2-ох діях — В. Верizон — $ .25
Раби — комедія в 4-ох діях — О. Туринський — $ .25
Радник заручився — комедія — В. Будзиновський — $ .25
Ревізор — комедія на 5 дій — М. Гоголь — $ .50
Родинна тайна — драма на 3 дії — О. Бабій — $ .50
Розшматоване серце — фарс на 2 дії — І. Мисик — $ .25
Романтичні — комедія — Е. Ростанд — $ .35
Розладдя — драма в 4 діях — Д. Николишин — $ .35
Розумний і дурень — комедія на 5 дій — І. Тобілевич — $ .15
Рідна кров — Е. Головін — $ .15
Сава Чалий — трагедія на 5 дій — І. Тобілевич — $ .20
Сальоме — драма — Оскар Уайльда — $ .50
Село на сцені — весела ревія з рідного побуту — $ .20
Свекруха — комедія в 3-ох діях — $ .25
Свекруха Євдоха — сценічний образок в 3-ох діях — $ .25
Серед граду куль — траґедія в 4-ох діях — Д. Гунькевич — $ .25
Страчене життя — п'єса на 3 дії — Е. Рудий — $ .20
Сто тисяч — комедія в 4-ох діях — І. Тобілевич — $ .50
Сватання з перешкодами — жарт на 1 дію — С. Говдій — $ .25
Сучасні діти — комедія на 3 дії — В. Островський — $ .25
Сватання на вечерницях — водевіль на 1 дію — Стародуб — $ .25
Соколики — комедія в 4-ох діях — Г. Цеглинський — $ .35
Сорочинський ярмарок — комічна оперетка на 4 дії — $ .25
Свята гостина — сцен. образ — М. Курцеба — $ .10
Страшна пімста — істор. драма на 4 дії — $ .20
Суста — комедія в 4-ох діях — І. Тобілевич — $ .25
Сотниківна — істор. п'єса в 5-ох діях — О. Скалозуб — $ .25
Ґато на заручинах — Г. Цеглинський — $ .25
Тривожні душі — драма на 3 дії — К. Поліщук — $ .25
Тарас Бульба під Дубном — драма в 4-ох діях — $ .35
Украдене щастя — драма в 5-ох діях — І. Франко — $ .25
Учитель — комедія в 3-ох діях — І. Франко — $ .25
У ніч св. Миколая — сценічна картина — П. Мірчук — $ .25
УПА в Карпатах — драма на 5 дій — П. Савчук — $ .60
Хоч раз його правда — комедія на 1 дію — $ .25
Хто винен — драма в 3-ох діях — О. Лесь — $ .15
Хазяїн — комедія в 4-ох діях — І. Тобілевич — $ .40
Циганка Аза — драма в 5-ох діях — К. Галясевич — $ .50
Цесар і Клеопатра — Б. Шов — $ .50
Чий злочин — драма в 4-ох діях — В. Чапленко — $ .50
Чорт не жінка — жарт — В. Казанівський — $ .15
Чумаки — комедія в 4-ох діях — І. Тобілевич — $ .35
Чотирьох з мільйонів — трагедія на 5 дій — П. Савчук — $ .75
Юрко Довбуш — історична драма — М. Старицький — $ .15
Яке їхало таке здибало — комедія на 2 дії — О. Цюк — $ .20

Замовлення і належитість слати на адресу:

"SVOBODA"
81-83 Grand Street, P. O. Box 346 Jersey City 3, N. J.

ВІТАЙТЕ, НОСІЇ НАШОЇ СЛАВЕТНОЇ ПІСНІ!

З нагоди концертового турне Капелі Бандуристів по Канаді.

Від якогось часу всі українські часописи в Канаді мають постійне сповіщення, за яким напевно слідкують тисячі — тисячі українців: наша славетна Капеля Бандуристів робить мистецьке турне по Канаді, трохи не кожного дня відбувається її концерт в тому чи іншому місці і вона зближається до нас, до Торонта.

Кожний рік гостимо радо наших бандуристів. В 1951 р. не могли уявити собі величавого і єдиного в своєму роді святкування 60-літнього ювілею українців у Канаді без її участи; рік тому вона була в нас знову, кожний раз це був її великий успіх. Але крім цього ми гостимо їх — наших славетних бандуристів — майже кожного дня в наших хатах, і коли наставляємо наші апарати на котрусь з українських радіопередач, кожного разу стверджуємо, що платівки з їх творами найкраще передають нашу пісню і найбільш беруть за серце; що наші бандуристи таки незаступимі. хоч з українських платівок можна сьогодні робити вже солідну колекцію. Щось є в тому нашому інструменті, що діє як справжнє євшан-зілля, а мистецька сполука його струн з тонами нашої пісні, та ще в хоральному виконанні і під орудою ними вже заслужених перед нашою культурою дириґентів капелі, стає найглибшим висловом нашої істоти в особистому і всенаціональному аспекті.

І тому не диво, що всі ми постійно слідкували за нашою Капелею Бандуристів, всі боліли її труднощами і клопотами, а кожний з наших бандуристів, який мав силу після важкої праці присвячувати себе ще й нашій музиці й пісні, виростав у наших очах на героя наших важких еміграційних буднів. І як з болем сприйняв був кожний із нас вістку про передчасну смерть видатного члена Капелі Д. Любанського, так з найбільшою приємністю сприйняли ми вістку про реорганізацію Капелі та про поворот до неї Гр. Китастого, з яким Капеля нерозривно зв'язана впродовж всього свого блискучого 30-ліття.

Так, 30-ліття. Цьогорічне турне Капелі Бандуристів по Канаді й Америці — не звичайне собі турне. Воно почалося в 1923 році з Полтави й Києва. І якби писати хроніку Капелі, вона була б однозвучна з літописами останнього тридцятиліття нашого народу, що від 1923 року пережив може й найтрагічніший етап свого існування. Витримуючи із своїм народом то смертельно-важкий, то полегшений натиск ворога, бандури нашої Капелі то притихали, то гомоніли голосніше, пережили всю трагедію України під час другої світової війни — і, вирвавшись з червоного пекла на вільний світ, зарокотали всією силою, заговорили мовою, яку розуміє кожна людина у цьому світі — а все про свій народ і про його несмертельну снагу жити і творити. Коли переглядати хоча б вирізки з рецензій світової преси, зокрема ж/на цьому континенту, не можемо не знайти в них одного: найбільш відомі музичні критики безсилі сховати своє здивування, що трагічна і непоборна Україна поставила перед світ таку перлину своєї культури, якою є Капеля Бандуристів — і тільки специфічна ситуація нашої справи на Заході взагалі не дозволяє нашій Капелі зайняти одне з перших місць на світовій арені музики та пісні.

І ось така капеля об'їздить Канаду. Заїздить до кожного міста, де живуть українці, і каже їх серцям прислухатися до гомону віків і предківської слави, що виходять зі струн під дотиком творчих пальців наших бандуристів, до тієї задуми і веселости, яка така притаманна Україні і яка живе з нею вічно, не зважаючи на всі хмари над нею.

Що ж можемо ми дати нашим бандуристам у відплату за той їх дар у році ювілею їхньої капелі? Наше серце вони мали вже і мають, а наша масова участь у їх концертах самозрозуміла, бо на цьому користаємо тільки ми.

І напевно не інакше буде і в Торонті, куди Капеля Бандуристів прибуває на один — одинокий концерт у дні 2 листопада і де заля Мессей-Голу напевно не вмістить тих, що втішені появою обох керівників Капелі — Гр. Китастого і В. Божика на тлі наших славетних носіїв рідної пісні і музики, наших бандуристів. Уже сьогодні кажемо їм: вітайте і прибувайте, в щасливий час і в добру годину!

Анатоль Курдидик.

IV. НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ НТШ — ТОРОНТО

Сьогорічна IV. Наукова Конференція НТШ — Торонто відбулася 5 і 6 вересня. На 22 авторів, усіх доповідей було 24, що з них 2 були прочитані на пленумі, а інші на Комісіях: а) Історичній, б) Філософічній, в) Математично-Природничо-Лікарській.

Праця Конференції почалася в суботу, 5. 9. 53 р. в залі Української Католицької Церкви св. Николая при вул. Квін-Белвудс, Торонто. Конференцію відкрив голова НТШ — Торонто, проф. д-р Євген Вертипорох, о год. 5.30 пополудні. Після відчитання привітів і офіційного відкриття, виголосив на пленумі інавґураційну доповідь голова НТШ — Ню Йорк, проф. д-р Роман Смаль-Стоцький, на тему „Завдання української науки в Америці".

За тезами доповідача, перед українською наукою стоять наступні основні завдання:

1. „Творити у вільному світі українські наукові цінності та виборювати об'єктивними заходами, пером і словом волю Україні...", Ми мусимо протиставити ідеї російського імперіялізму ідею вільних народів у сім'ї вільних народів".

2. В Америці й Канаді треба „визволити американську і канадійську науку від усієї псевдонаукової пропаґанди Москви ,білої чи червоної, та спрямувати їх на самостійний шлях власних, об'єктивних дослідів..."

3. Виконуючи це, боронитиме українська наука об'єктивність, самостійне думання та волю науки в культурному світі, що тепер стоїть у смертельному бою проти московського імперіялізму.

4. Боротися за волю України з метою включити її до „назріваючої атлантійської культурної спільноти, що вже охоплює Середземне море і що повинна охопити й Чорне море та його країни".

5. „Стати культурним мостом між Америкою-Канадою і вільною Україною, мостом приязни, співпраці і взаємних впливів... Українська наука в Америці й Канаді не є еміґраційним гостем, що з поваленням большевизму спішитиме додому. Існування українських суспільностей в Америці й Канаді, зі своїми Церквами, культурними й політичними організаціями, пресою, молоддю й школами, — це факти, що залишаться на американському континенті і по упадку московського комунізму на Сході..."

Автор подав теж і етапи та їх засади у здійснюванні накреслених вище завдань, як нпр.: наукова об'єктивність, повна співпраця в однім фронті НТШ і УВАН, співпраця з фінською, скандінавською науками, як теж з екзильними науками різних народів ,не забуваючи про добрі зв'язки з науками вільних культурних народів Південної і Західньої Европи; включати українську професуру в університети, дбати про курси викладів зі слов'янської історії, філософії, політичних наук, зі спеціяльною увагою до всіх українсько-російських питань; встановляти кооперацію української науки з нашими Церквами, католицькою й православною, що в майбутньому мають відіграти вирішальну ролю у рехристиянізації Сходу Европи; виховувати систематично молоді кадри українських науковців „для поповнення й зміни варти"; дбати про фонди для української науки.

При спільних зусиллях можна виконати все. — „Запевняю Вас, — сказав доповідач, — ми переберемо провід слявістики в Америці й Канаді... Виставмо клич: кожний українець, кожний американець чи канадієць українського роду, — Рокефеллер для української науки! 5,000 патріотів у Канаді по 20.00 річно, це $100,000! Чи здаєте собі справу, що за ці гроші з р о б и т и м о ж н а?!" (Доповідь проф. Романа С. Стоцького була зреферована у статті „Американський погляд на Схід Европи", — „Свобода" ч. 200 з 24 вересня ц. р.).

Другий день нарад Конференції започатковано Богослужбами в у к р а ї н с ь к и х церквах обох віроісповідань, о год. 8.30 ранку.

О год. 11-тій перед полуднем почали рівночасно свою працю 3 Комісії в 3 залях Українського Відділу Канадійського Легіону, 326 Квін Вест.

I. Історична Комісія під проводом проф. Степана Килимника.

Від год. 11 перед пол. до год. 13 попол. були відчитані 3 доповіді, а саме:

1. Д-р І. Німчук, 2 доповіді: а) „Українське населення в Британській Колумбії", (за автора читав — проф. Ст. Килимник); б) „Перший український популярний щоденник Нове Слово у Львові, 1912-1914 рр." (читав: інж. М. Базилевський).

У першій доповіді автор насвітлив історію поселення лумбії, там же найдавніші скупчення українців, місцевості, що в них живуть тепер українці, віровизнаневі відносини тощо. Праця визначна, але потребує доповнень.

У другій доповіді автор представив докладно важкий матеріяльний та моральний стан української преси в Галичині і майже героїчні зусилля у справі організації щоденника. Автор накреслив теж ідеологічні заложення щоденника та його боротьбу проти польських зазіхань.

2. Проф. д-р М. Андрусяк: „Наші королі". (До 700-ліття коронації Данила Романовича).

Пополудневі наради розпочав голова НТШ — Торонто, проф. д-р Є. В е р т и п о р о х своєю доповіддю: „80-ліття НТШ". Автор у своїй речовій та вичерпній доповіді відмітив 80-ліття Ювілею НТШ і накреслив шлях праці НТШ на протязі 80 літ. Свою доповідь закінчив оглядом сьогочасної праці поодиноких відділів НТШ на еміґрації.

Дальші доповіді, відчитані на Комісіях:

3. Проф. Є. Онацький: „Творення дипломатичної місії при Ватикані за Карманського й Тишкевича" (1-ша част. доповіді).

4. Д-р І. Тесля: „Канадійські українці в світі свіжеоголошених матеріялів перепису людности Канади 1951 року".

5. Доц. д-р Ю. Фединський: „Громадянство українських еміґрантів".

6. Проф. В. Ревуцький: „50 років театральної освіти в Україні".

7. Інж. М. Базілевський: „Вячеслав Липинський і ідея соціяльної стабілізації".

8. Проф. Є. Онацький: „Діяльність дипломатичної місії за о. Бонна". (Друга частина доповіді).

II. Філософічна (Літературно-мовознавча) Комісія — проводив д-р І. Велигорський.

Комісія відбула два засідання. Перед полуднем, дня 6. 9. 53 від год. 11 до 12.30 виголошено три доповіді, а пополудні, від год. 4 до 6.30 чотири доповіді. Після доповідей були запити і дискусія.

1. Проф. д-р В. Лев: „Наукові досягнення НТШ в ділянці філології".

2. Д-р О. Старчук: „Два визначні автори XIX ст."

3. Д-р О. Старчук: „Платон Якимович Лукашевич".

В цій другій доповіді д-р О. Старчук говорить про етнографічну діяльність Лукашевича, знайомить слухачів з мовознавчою теорією Лукашевича т. зв. „Чаромутіє".

4. Д-р І. Велигорський: „Порівняльне особове назовництво".

5. Д-р Ст. Жмуркевичева: „Новий світ у Лесі Українки".

6. Мґр. М. В. Павленко-Луців: „Малознане про Котляревського".

7. Ст. Килимник: „Похоронні обичаї стародавніх слов'ян у дохристиянську добу".

III. Математично - Природниче - Лікарська Комісія — проводив д-р М. Гута. На Комісії прочитано 3 доповіді перед полуднем і 4 доповіді пополудні.

1. Д-р В. Лазорко: „Зоогеографічний характер долини ріки Попрад у Низькому Бескиді".

2. Доц. інж. М. Боровський: „Любов до природи як психологічний чинник окремішности українців".

3. Інж. А. Шумовський: „Нержавкі сталі, обходження з ними й електричне зварювання".

4. Проф. інж. В. Іванис: „Басейн Чорного моря".

5. О. д-р І. Чинченко: „Економічно-географічна характеристика південно - східньої частини України".

6. Д-р Д. Антоневич: „Відкриття О. Богомольця в світлі західніх публікацій".

7. Д-р М. Гута: „Зразки української народної медицини".

Наради всіх трьох Комісій закінчилися в неділю 6-го вересня о год. 7.45 вечора.

IV. Наукова Конференція НТШ — Торонто підтвердила ще раз, що добро української науки лежить на серці українських науковців та молодих адептів науки — членів Н. Т. Ш. — які опинилися на еміґрації. Не зважаючи на дуже несприятливі матеріяльні й моральні обставини, члени НТШ працюють над собою, знаходять час на наукову працю і присвячують його рідній науці.

● **Новим московським амбасадором в Єгипті** призначено Данила Солода на місце Семйона Козирьова, відкликаного для виконування „інших" завдань.

„Психологічні та культурницькі риси Сибіру"

(Закінчення зі стор. 2)

на партія, а ідейно-мистецьке виховання одержала вона від „русских классиков" та письменників М. Горького, В. Маяковського та ін. „современных русских авторов".

Русифікація казахської літератури та науки провадилася від довшого часу. Очевидно автори згаданої книжки про Сибір, знають і про ліквідацію арабської абетки в казахському письменстві.

Іншим твердженням кожної праці про азійські володіння Совєтів повинно бути те, що Кремль найбільше боїться розвалу імперії, себто зведення „неподільної" до самої лише Московщини. Адже недарма невідомий автор пише: „найважливішим р е з у л ь т а том жовтневої революції була не тільки побудова найпередовішої в світі совєтської держави, але врятування нашої країни від катастрофи, що їй загрожувала — розчленування і поневолення її чужоземними імперіялістами, — від катастрофи, до якої привела її тодішня реакційна буржуазно-поміщицька влада.

„Тільки жовтнева революція розв'язала творчі сили народів Росії ... на які така багата наша країна" ... Так пише передова стаття в журналі „Под знаменем Марксизма", 1943 р. ч.ч. 9-10 сторінка 1.

Як чудово переплітається тут ідея „народов Росії" зі статтями Кеннана, та ін., що не хотять ствердити, що спасіння для свобідного світу є якраз у протилежнім напрямі, в розваленні совєтської імперії та звільненні народів від кремлівської опіки.

Чому, цю правду так яскраво бачили в минулім століттi сотки подорожників та авторів, а сьогоднішні не бачать її? Тільки тому, що цілі покоління виховані під впливом московської пропаґанди, що Росія почалася з Києва та що не має національної проблеми в російській (чи пак совєтській) імперії.

Адже молодим американським журналістам у Києві кількаждять днів тому говорили, що „московський народ піддержує свій уряд, що селянство там є задоволене, та що не має там жадних ознак неспокою, що є найбільшою дурницею говорити про течії до звільнення ... „Добре, що їм говорили це" „рашен", а не українці ...

І. Світ

Ірина Павликовська прибуде до ЗДА

Недавно дому повернулась із поїздки до Европи п. Ірина Павликовська, фін. референтка СФУЖО. Вона брала участь у конгресі Світового Союзу Матерей у Брюсселі, де СФУЖО є вже кілька літ членом та відвідала більші центри українського життя у Франції, Бельгії й Німеччині.

Союз Українок Америки запросив цю відому громадську діячку на об'їздку більших наших скупчень у ЗДА. Тут І. Павликовська насвітлить проблему співпраці з великими міжнародніми жіночими організаціями та наші осяги в тому напрямку. Окрему увагу присвятить вона центрам нашого життя в Европі, які мала нагоду відвідати.

Перший її виступ передбачений у Филаделфії дня 18 жовтня.

УКРАЇНЦІ СПРОСТОВУЮТЬ НЕВІРНІ ІНФОРМАЦІЇ В „НЮ ЙОРК ТАЙМС!"

„Професори достойних американських університетів посвячують роки для студій совєтських загадок, але навіть вони інколи не всилі давати остаточні відповіді на деякі запити. Три студенти-редактори, які давали інтерв'ю після свого повороту з Совєтської Росії, вважають, що вони можуть зробити це впродовж 10 днів" — так починає свого листа до Редакції „Ню Йорк Таймсу", що був оголошений в останньому недільному числі того часопису з 11 ц. м., Ярослав Білинський із Кембриджу. Він доказує повну наївність трьох молоденьких американських редакторів студентських часописів, які відбули прогулянку по Совєтах і взяли за добру монету все те, що їм подали „об'єктивні" совєтські інформатори в СССР. Між іншим, автор того листа сумнівається, чи ті молоді американці взагалі говорять по-російськи й по-українськи, чи може користувались совєтськими п е р е к л адачами, комуністами, які говорили їм те, що хотіли.

Другий український лист до Редакції „Н. Й. Таймсу" появився в понеділковому числі того часопису з 12 ц. м. Всеволод С. Голуб з Ню Йорку спростовує відомості, що появились були раніше в тому часописі про Нікиту Хрущова, наче українця. Він доказує точними життєписними даними про Хрущова, що він „ані походженням, ані освітою, ані культурою не є українцем", а є росіянином, що прибув в Україну, маючи вже 27 років. Він перебував в Україні всього 8 років, після чого знову переїхав до Москви, де зробив велику комуністичну „кар'єру". Автор пояснює докладніше ролю Хрущова, як московського винищувача українського культурницького активу при нагоді „чистки" совєтського апарату в Україні від „націоналістичних" елементів.

1,000 ОСІБ НА ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКОМУ ЯРМАРКУ В НЮ ЙОРКУ

Четвертий Літературно-Мистецький Ярмарок Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку, що відбувся в неділю 11-го ц. м., зібрав коло 1,000 осіб добірної української публіки в гарній залі „Фешен Інституту". Ця остання публічна імпреза ЛМКлюбу була великим успіхом. Вечір започаткував професор Маркетського університету д-р Роман Смаль-Стоцький своїми спогадами про українську дипломатію в 20-му сторіччі, даючи кілька веселих і поважних прикладів, з якими труднощами мусять боротися репрезентанти у к р а ї н ської справи на чужинецькому ґрунті. Другу частину вечора започаткував ред. Ярослав Чиж, говорячи теж у дотепній формі про спосіб, як формувалась і формується американська культура. Письменник Зосим Дончук відчитав своє коротке барвисте оповідання „Злодій" з підсовєтської дійсности, а поет Остап Тарнавський відчитав свій, у поетичній формі вдержаний, спогад про зустріч із чільними п і д с о в є тськими письменниками, між ними Аркадієм Любченком, у Львові. У музично-вокальній частині з великим успіхом виступали молоді мистці: Володимир Банах, баритон, Оксана Сов'як, контральто і Роман Рудницький, 10-літній піяніст. (Фахова рецензія появиться згодом). Веселий скеч на 1 дію пера Миколи Понеділка під назвою „Зустріч у Берліні", в поставі Олімпії Добровольської й виконанні Лідії Крушельницької, М. Геруса й Миколи Понеділка, закінчив вечір. Акомпаніювала Леся Вахнянин.

Українець — найкращий американський летун в Англії

(Лист з Англії).

Вважаю, що на сторінках української преси варто згадати про молодь, яка гідними особистими вчинками підносить престиж українського імени!

Маю на увазі молодь, що, приїхавши до Америки, зголосилась або була покликана до військової служби. А будучи вже там, самоосвітою, упертою працею та зразковою поведінкою прокладає дорогу в майбутнє, звертаючи на себе увагу військових чинників.

Хочу згадати подію, яка звернула особливу увагу в килах американської військової, а також англійської преси. Центром події був українець — Іван Деркач.

Іван Деркач, народжений на західніх землях України, прибув до Америки з австрійської зони окупації і, оселившись в Шікаґо, добровільно зголосився до летунства. Після вишколу знову попав за океан і був призначений на одну з баз в Англії, де ми і познайомилися.

За зразкову працю і поведінку він був призначений на конкурс за „Найкращого летуна місяця" від медичної групи, де він працює в адміністративному відділі персональних справ. Перед комісією, що складалася з старшин, Іван Деркач переміг 19 конкурентів і був відзначений почесним титулом „Тап ермен оф ді монт" за місяць серпень. В нагороду він дістав триденну відпустку до Блекпулу з покриттям усіх коштів, де був почесним гостем в посадника міста.

При нагоді треба зазначити, що для англійця Блекпул, розташований на західньому побережжі Англії, є те саме, що для американця Майямі на Флориді.

Було приємно читати у вечірніх газетах, які вмістили світлини та біографічні дані про І. Деркача, що українець, в американській службі, дістав почесне місце в посадника Блекпул!

Крім виконання військових обов'язків, Іван Деркач знаходить час для навчання, опановуючи курс соціяльних наук.

В. Б-лець.

Щоденні українські радіопередачі в Ню Йорку

Ню Йорк, Н. Й. — 5 жовтня відбулося святкове відкриття щоденних радіопередач українською мовою. Директор цих радіопередач, п. Петро Мельник, говорив про ролю й значення українського слова на хвилях етеру та розповів історію своїх радіопередач, якими він керує вже півтора року. Досі його передачі відбувалися двічі в тижні, в неділю від 7—8 год. рано і в четвер від 7—8 ввечері. Від 5 жовтня він надаватиме ще й півгодинні авдиції кожного дня в тижні від 2.30 до 3 год. пополудні. На музичну частину святкового відкриття щоденних радіопередач склалися: спів пані Євгенії Мозгової-Винниченко та виступ Ансамблю Бандуристів під проводом Ганушевського. При кінці керівник відчитав деякі з численних привітів, надісланих з приводу святкового відкриття, між іншим, від УКК, з яким співпрацює його станція, та від своїх спонсорів. Між привітами був один, разом з грошевою пожертвою, від керівника іншої української — до речі — одної з найкращих української тижневої радіопрограм, п. Задорецького.

● **До нових міських виборів** у 8-мільйоновому Ню Йорку зареєструвалися тільки 2,399,548 виборців, на 1,129,414 менше як під час загальних виборів в листопаді минулого року і, па 409,046 менше як під час останніх міських виборів у 1950 році.

● **З нагоди Дня Колумба,** директор Адміністрації Закордонних Дій, Г. Стассен закликав підтримувати заходи теперішнього уряду. Закордонна політика президента Айзенгавера прямує до співпраці з вільними народами й цій шляхетній меті, яка виявляється в таких організаціях як НАТО, необхідно сприяти, — заявив Стассен.

● **В Ірані прийде мабуть до** згоди з англійцями у справі нафти. Представник іранського уряду заявився за відновленням дипломатичних взаємин з Англією та безпосередніми розмовами про замирення у справі нафти, на базі визнання власности іранської держави щодо знаціоналізованих копалень, відшкодування англійцям та допущення іранської нафти знову на світовий ринок.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Филаделфія, Па.

П'яті загальні збори кооперативи „Базар".

Дня 12 вересня відбулися загальні збори цієї виробничої кооперативи, що стала вже особливістю Филаделфії. Мистецькі вироби цієї станиці та її книгарня відомі вже й поза межами нашого міста.

Своє виробництво розгортає кооператива „Базар" у будинку при 823 Н. Френклін, недалеко гр.-кат. катедральної церкви, отже в центрі поселення української громади. Тут міститься одна й друга крамниця підприємства. В одній виставлені вироби народного мистецтва, переважно вишивки, ляльки й керамічні вироби, виконані у власній майстерні; є також дереворізьба, яку постачають кооперативі різьбарі, а також декоративні тканини для влаштування української хати, накривала на ліжка, драперії, покриття на меблі і завіски. Друга крамниця кооперативи, що міститься напроти, влаштована як книгарня. Окрім книжок, тут можна купити грамофонові платівки, газети, шкільне приладдя і солодощі.

Кооперативу заснували в 1949 р. прихильники українського народного мистецтва, які розуміють вагу його культурної місії в ЗДА. Управу кооперативи доручено фахівцям, що вже в краю провадили домашній промисл. Уділ встановлено на 100 дол., бо такого роду виробництво вимагає більшого вкладу, а довгий час перерібки не дає змоги скоро грішми обертати. Впродовж чотирьох років існування розроблювано один відділ за другим. Тепер кооператива має стилевий асортимент виробів народного мистецтва, що свідчить корисно про нашу народну культуру.

Ці напрямні підприємства оцінили також американські круги. Інтернаціональний Інститут та Гільда Мистецького Промислу у Филаделфії запрошують кооперативу „Базар" до всіх своїх виступів та поручають її для оглядин американським школам. В останньому часі „Базар" виставляв свої вироби на виставці Гільди в магазині Гімбелс Бродерс та під час річних зборів „Фриндс Сосаєті".

У книгарській частині виявилась потреба підсилити дитячу літературу. Торік вийшов заходами „Базару" збірник для дошкілля „Літо", а в цьому році появилась збірочка віршів Катерини Перелісної „Для малят — про звірят".

Збори відкрила голова Надзірної Ради п. Ірина Бонковська і, ствердивши їх правосильність, покликала управу до звіту. Справник кооперативи інж. Стефанія Пушкар подала перебіг праці за останній звітний рік враз із рахунковим звідомленням. Далі йшов звіт Контрольної Комісії, в імені якої промовляв проф. Богдан Герасимович.

У дискусії члени обговорювали різні сторінки праці кооперативи. Окрему увагу присвятили майбутньому та піддержали проєкт видрукування цінників, яких вимагає замісцевий продаж.

До Надзірної Ради кооперативи належать: пп. Кекилія Гардецька — містоголова, Олена Лотоцька — скарбник, Богдан Герасимович — член Контр. Комісії, Антоніна Кульчицька, Євген Рогач — члени. Цьогорічний вибір впровадив пп. Ірину Бонковську (поновно), п. Марію Біляк, яка перебрала функції секретарки, д-ра Миколу Ценка, що увійшов до Контр. Комісії і п. адв. Івана Дудуна, як члена. При уконституюванні Надзірна Рада вибрала п. Ірину Бонковську поновно головою.

Членка кооперативи.

Шукають Своїх Рідних

УВАГА: Зголошуючись на розшуки до ЗУАДКомітету, прохається на початку листа доконче подати, під яким числом в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

Зголошуючись на розшуки, не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за витрату часу на полагодження вашої справи.

За листами чи адресами від скитальників прохаємо звертатись безпосередньо до З. У. А. Д. Комітету, адресу якого подано при кінці.

• • •

ГРУПА ЛИСТИ ДО:

2035 Дмитро Кухта знайому Марію, з дому Озора, замужна Козимяк.

20336 Юрій Матейко сестер Павліну і Аполіну з роду Матейко, Меговичь.

20337 Марія Войтович (замужна Берешчак) вуйків Михайла і Миколу Вац із села Лісковате, пов. Добромиль.

20338 Микола Шкромеда брата Василя або його дітей, який виїхав до ЗДА ще перед першою світовою війною зі села Грулка, пов. Товмач.

20339 Василь Мацик вуйка Проця зі села Стрілків, повіт Стрий.

20340 Іван Андроник, село Худиківці, пов. Борщів вуйка Василя Русак, який виїхав до ЗДА в 1924 р. зі села Міхельків, пов. Борщів.

20341 Семен Буляк, син Агафії, зі села Явірка, Лемківщина, тети Анни (Оприсек) Карпяк, перед війною перебувала у Филаделфії.

20342 Лев Вілли знакомих з Німеччини: Володимира і Ольгу Сас, Романа і Дусю Лібер, Стефана Дубовика з родиною, Михайло Гомонка, сотника Солотників, Дмитра Чирко, Тусю Васильченко.

20343 Наталка Зуб Зеника Онуфрика, що прибув до ЗДА з Гайденав.

20344 Варвара Даців, дочка Ілька Кавки, родом зі села Радоцько, пов. Горлиці рідного брата Петра Кавку, який виїхав до ЗДА в 1932 р. та стрийка Петра Кавку, який давніше жив в Ню Йорку.

20345 Ольга Цебуля вуйка Филипа Скакуна, уродж. 1890 р. зі села Верешаки, пов. Кремінець.

20346 Андрій Ониськів Дмитра Добровольського із села Заводки, пов. Калуш.

20347 Стефан Підвірний знайомих Василя Гербовку і Стаха Василевського.

20348 М. Зупанський Петра Маріянського і Вальтера Магзіра.

20349 Григорій Трусь рідної доньки Катерини, замуж. Гиса, до 1951 р. жили в Річмонд, ЗДА.

20350 Анна Кузьмук з Польщі своїх дітей, які були вивезені в Німеччину: Петра, урodж. 1922 р., Юрка в 1925, Василя в 1927 р., та Людмілу, ур. 1928, зі села Свавки біля Володимира Волинського.

20351 Н. Дуб швагра Миколу Білейчука, сина Стася із села Стрілки, пов. Старий Самбір.

20352 Софія Рак, донька Барбари Станкевич тету Анслю Адорську, яка виїхала до ЗДА ще в 1918 р. із села Погоста, Білорусь.

20353 Петро Міщук Федора Кукурузу з села Озерів, пов. Луцьк на Волині, який виїхав до ЗДА у 1948-49 рр.

20354 Тамара з дому Малакута Гривнак своїх батьків Наума і Марфу Малакутів із села Віршки Староконстантинівського району Камянець-Подільської області та своїх сестер Женю, Галю, Ніну і Надю, як теж брата Михайла Малакуту і свояка Івана Войцеха.

20355 Василь Сухар рідних сестру Людвіку Сухар, село Лішчувате, пов. Ліско та стрийка (вуйка) Василя Сухара, що виїхав до ЗДА в 1913-1914 р.

Голоситись до:
UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, Inc.
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa., U.S.A.

УПРАВА СТАНИЦІ БРАТСТВА УСС в ШІКАГО ділиться із всіми сумною вісткою, що дня 3. жовтня 1953 р. помер по короткій а тяжкій недузі

бл. п. Д-р ЮЛІЯН ВАССІЯН

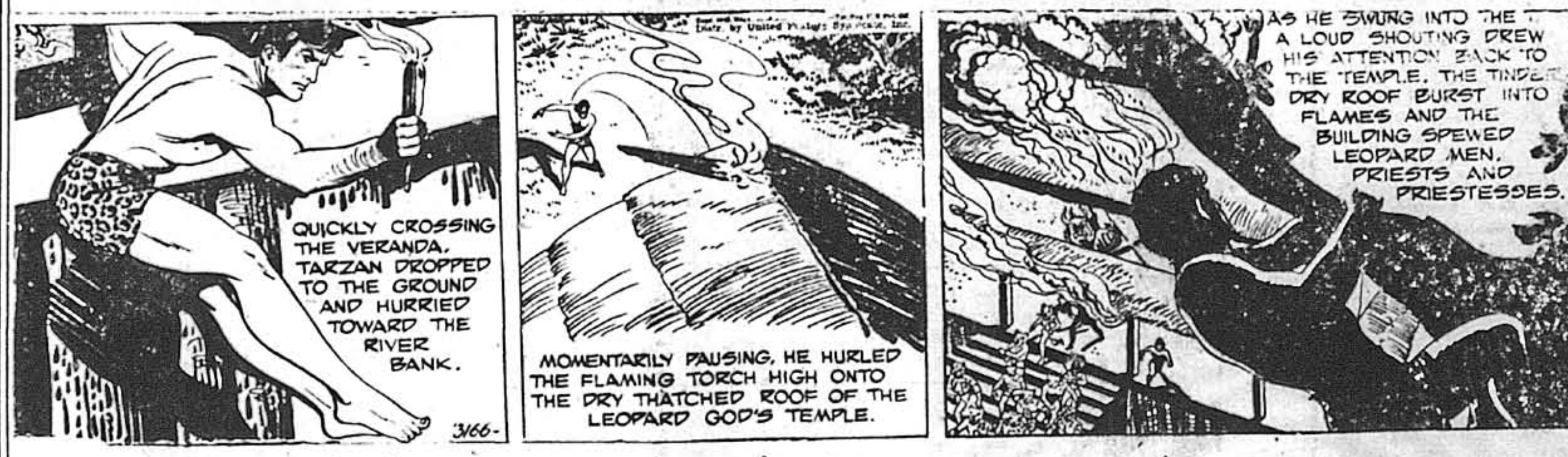
б. четар Українських Січових Стрільців.

Похорон відбувся у вівторок, 6-го жовтня ц.р. при великій участи приятелів і знайомих.

УПРАВА СТАНИЦІ УСС — ШІКАГО

ТАРЗАН, ч. 3166. Підклав огонь.

Пройшовши швидко через веранду, Тарзан скочив на землю і поспішав до берега річки.

Затримавшися на хвильку, він високо шпурнув горіючий смолоскип на вкритий очеретом дах святині божка леопардолюдей.

Коли він колихався між деревами, голосний гук притягнув його увагу назад до святині. Дах із сухого дерева вибухнув полум'ям, і будинок обпльовував (вогнем) леопардолюдей, жерців і жрекинь.